

The Intermediary Role of Parental Attitude In The Relationship Between Self-Compassion and Interpersonal Competence In University Students*

Metehan ÇELİK^{a**} (ORCID ID - 0000-0001-7739-5571)

Ahmet KESKİN^b (ORCID ID - 0000-0001-9547-0934)

^a Çukurova University, Faculty of Education, Adana/Türkiye

^b Ministry of National Education, Gaziantep/Türkiye

Article Info

DOI: 10.14812/cuefd.1414401

Article history:

Received 03.02.2024

Revised 03.06.2024

Accepted 02.07.2024

Keywords:

Parental Attitude,
Personal Competence,
Self-compassion.

Research Article

Abstract

The purpose of this study was to test the theoretical model which had been developed for the intermediary role of parental attitude in the relationship between university students' self-compassion and interpersonal (social) competence. This research designed in correlational survey model, one of quantitative research models. The sample of the research consisted of 522 participants (344 females and 178 males) aged between 18 and 33 and studying at Çukurova University. Parental Attitude Scale, Interpersonal Competence Scale and Self-Compassion Scale were used as the data collection tools. In the research, the theoretical model was tested through Structural Equation Model. It was found that fit indices of the model were good and the obtained coefficients were statistically significant. It was also found that the structural model which was built for the intermediary role of the parental attitude variable in the relationship between the variables of self-compassion and interpersonal competence had good fit and it was seen that democratic parental attitude played a partial intermediary role in the model. As a result, it was determined that the democratic parental attitude that the students perceived had a partial intermediary role in the relationship between the students' self-compassion and interpersonal competence.

Üniversite Öğrencilerinde Öz Şefkat ile Sosyal Yetkinlik Arasındaki İlişkide Ebeveyn Tutumunun Aracı Rolü

Makale Bilgisi

DOI: 10.14812/cuefd.1414401

Makale Geçmişi:

Geliş 03.02.2024

Düzeltilme 03.06.2024

Kabul 02.07.2024

Anahtar Kelimeler:

Anne Baba Tutumu,
Kişisel Yetkinlik,
Öz Şefkat.

Araştırma Makalesi

Öz

Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin öz şefkati ile kişilerarası (sosyal) yeterliliği arasındaki ilişkide ebeveyn tutumunun aracı rolüne yönelik geliştirilen teorik modeli test etmektir. Araştırma, nicel araştırma modellerinden biri olan ilişkisel tarama modelinde tasarlanmıştır. Araştırmanın örneklemini Çukurova Üniversitesi'nde öğrenim gören 18-33 yaş aralığındaki 522 katılımcı (344 kadın ve 178 erkek) oluşturmuştur. Veri toplama araçları olarak Ebeveyn Tutum Ölçeği, Kişilerarası Yeterlilik Ölçeği ve Öz Şefkat Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada teorik model, Yapısal Eşitlik Modeli ile test edilmiştir. Modelin uyum indekslerinin iyi olduğu ve elde edilen katsayıların istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Öz şefkat ile kişilerarası yeterlilik değişkenleri arasındaki ilişkide ebeveyn tutumu değişkeninin aracı rolüne yönelik kurulan yapısal modelin de iyi uyum sağladığı ve demokratik ebeveyn tutumunun modelde kısmi aracı rol oynadığı görülmüştür. Sonuç olarak öğrencilerin algıladıkları demokratik ebeveyn tutumunun, öğrencilerin öz-şefkatleri ile kişilerarası yeterlilikleri arasındaki ilişkide kısmi aracılık rolü oynadığı belirlenmiştir.

*This study was presented as an "oral presentation" at the 10. International Eurasian Educational Research Congress in Ted University between 8th-11th June 2023.

**Corresponding Author: celmete@cu.edu.tr

Introduction

The word, compassion, one of the basic concepts which we investigated in our research, derives from the Latin word, *compati*, which means to suffer (Germer, 2009; Strauss et al., 2016). In the West, compassion is generally conceptualized as showing compassion to others, but the Buddhist philosophy, which is immanent in the core of the self-compassion concept, believes that one should have self-compassion first in order to show compassion to others (Neff, 2003a; Wispe, 1991). Compassion is also described as the case of as one's living somebody else's grief indirectly (Goetz, Keltner and Simon-Thomas, 2010; Gilbert, 2005, p. 35). In other words, it consists of understanding the individuals who commit an error without being judgemental and evaluating his/her behaviours and attitudes within a humanistic framework. Similarly, self-compassion includes being open to the emotions grieving an individual, approaching himself/herself in a compassionate and affectionate way, understanding his/her deficiencies and defects, not criticising and considering negative experiences as a part of life (Conway, 2007; Deniz, Kesici and Sümer, 2008; Neff, 2003a; Neff and Germer, 2013; Wispe, 1991).

The individuals who have developed self-compassion notice that the emerging negative feelings and opinions are related with experience (Neff and Vonk, 2009). Thus, the individuals can move away from negative opinions and emotions which they had developed about themselves, fix their attention to their instant experiences and they might tend to accept the incidents without any prejudices (Bishop et al., 2004). Moreover, it also helps the individuals to stay emotionally competent by not losing their interest and affections towards themselves when they encounter especially tough predicaments (Neff & McGehee, 2010). On the other hand, individuals might face some feelings such as grief, sorrow, anger, valuelessness as a result of some negative experiences. Coping with this kind of negative emotions might not be easy for everybody. An individual with self-compassion accepts his/her emotions after experiencing this kind of negative feelings but develops more rationalist coping strategies afterwards (Ergün-Başak, 2012; Neff, 2003a). Besides, self-compassion enables individuals to forgive their own weaknesses and faults and to consider themselves limited and defective like everybody else (Neff, 2003b; Soyer, 2010). Furthermore, self-compassion makes individuals care their experiences and correct their mistakes (Brown, 1998; Hayes, 2002; Kirkpatrick, 2005; Murdock, 2012; Neff, Hsieh and DeJitterat, 2005).

When the literature is reviewed, it is seen that the concept of self-compassion consists of six interrelated sub-dimensions. These are self-kindness against self-judgement, being aware of sharings against isolation and consciousness against over identification. Self-kindness means understanding oneself against agonizing feelings and opinions rather than severe self-criticism or self-judgement and being kind to oneself (Akin, Akin and Abacı, 2007; Leary, Adams, Allen and Hancock, 2007; Neff, 2003a; Neff, 2003b). Self-judgement means individuals' behaving toughly and disrespectfully to themselves when they face with difficulties (Akin et al., 2007). Isolation is expressed as a strong feeling of loneliness resulting from a disappointment which an individual experienced when something goes wrong in their lives (Super, 2015). Being aware of sharing is individuals' status of knowing that grieving is an inevitable part of human experience instead of isolating themselves or alienating themselves from others. Identification leads to being swept away by negative emotions and making dysfunctional decisions by directly judging negative experiences (Fredrickson, 2001; Scheff, 1981). Consciousness is the objective form of awareness. It refers to the observation process without recording the experience and being taken with opinions and emotions (Elkind, 1967; Kirkpatrick, 2005; Neff, 2008; Neff, 2012).

Another basic concept which is investigated in this research is interpersonal competence. In the recent years, social competence has been one of the main issues under debate in various fields of mental health (Kanning, 2006). It is referred as very interesting but difficult to describe concept (Gurtman, 1999). It can be seen that the concept of interpersonal competence is used synonymously with some concepts such as social self-competence, social competence, social efficacy, social and emotional intelligence (Bacanli, 2002). It is understood that this concept is based on the interpersonal intelligence studies of Thorndike in the 1920s. While Thorndike describes interpersonal intelligence as an individual's skill of understanding and shaping his relationships with society (Segrin, 2000; Spitzberg & Cupach, 1989), Gardner (2011) says social intelligence is the skill of understanding and perceiving others' emotions, motivations and

tendencies by using the term of interpersonal intelligence. Therefore, we can see many various descriptions of the concept of social competence in the related literature. For example; Ogbu (1981) describes social intelligence as the skill of fulfilling the tasks which are defined culturally. Gresham and Reschly (1987) expresses that social intelligence has the same meaning as the social competence. Similarly, Nezlek (2001) claims that the terms of social self-efficacy, social competence and social skills are used interchangeably. Waters and Sroufe (1983) define this concept as an individual's ability to use feelings, thoughts and actions collaboratively to achieve positive developmental outcomes using all environmental and personal resources. Besides, Yeates and Selman (1989; p. 66) define social competence as "positive psychosocial adjustment and the transformation of these behavioural changes into performance in specific fields. Rose-Krasnor (1997; p. 111) also defines interpersonal competence as "efficacy in social interaction".

This research is based on the concept of interpersonal competence which were proposed by Buhrmester, Furman, Wittenberg and Reis (1988) and Cohen, Sherrod and Clark (1986). The concept of interpersonal competence has five dimensions. These dimensions are defined as: a) initiating relationships; initiating social interaction in society, b) leaving an impression; expressing dislike when an undesirable situation occurs, c) self-disclosure; sharing one's inner world with others, d) providing emotional support; trying to understand individuals who face difficult experiences by empathizing with them, e) conflict resolution; coping with difficult situations.

Finally, the basic concept of parental attitudes, the mediating variable feature of which we aimed to assess in this research, their attitudes towards raising their children and all methods and behaviours they perform can be described widely. Parenting methods play a significant role in the psychosocial development of children and trigger the development of various personalities (Kuzgun and Eldeleklioğlu, 1999; Sümer, Gündoğdu Aktürk and Helvacı, 2010). Home atmosphere in which they live and their own parents are regarded as the basic resources for children to learn cultural values and social rules. Parental attitudes are considered to be the most important environmental factors affecting the way the child perceives and interprets himself/herself and his/her environment in the formation of his/her personality (Yılmaz and Kesici, 2014). The interactions between parents and children within the family consists of conveying the attitudes, values and beliefs from parents to children and meeting the children's interest, care and needs. The behaviors of the parents in this transition process affect the future behaviors of the child so the relationship between the parents is an important determinant of personality formation (Yeşilyaprak, 1993). Some authors claim that parental attitudes follow a cyclical course and express an interactive perspective rather than a unilateral view of parenting (Bornstein & Bornstein, 2007; Gander & Gardiner, 2007; Hoffman, 1975).

When the related literature is reviewed, it is seen that there are different classifications. Three sub-dimensions related to parental attitudes draw attention. The first sub-dimension, democratic attitude, is defined as the most appropriate attitude for children's development (Kaya, Bozaslan and Genç, 2012; Sezer, 2010; Yavuzer, 2023). Their discipline is supportive rather than punitive and parents want their children to be socially responsible (Özgüven, 2001; Baumrind, 1991; Baumrind, 1966). Parents who have democratic attitudes are reassuring and supportive towards their children (Özgüven, 2001; Yavuzer, 2023). They try to create a suitable environment for their children to develop a sense of responsibility (Sezer, 2010; Tuzcuoğlu, 2004). Children who are raised with this attitude grow up as individuals who respect themselves and their environment, know their limits, are open-minded and outgoing, and can express their thoughts freely (Başal et al., 2014; Baumrind, 1968; Özgüven, 2001; Yavuzer, 2023). The second sub-dimension, authoritative attitude involve the attitudes of parents who control their children with strict rules and expect them to follow these rules (Steinberg, 2007; Yavuzer, 2023). These parents are generally harsh and cold towards their children and show compassion to their children when they behave the way they want. Their communication styles are inadequate and harsh (Günalp, 2007; Özgüven, 2001; Sezer, 2010; Yavuzer, 2023) and they often resort to punishment to get results (Baumrind, 1968; Kaya et al., 2012). These punishments can be beating, swearing, yelling, threatening, accusing and sometimes exaggerating (Günalp, 2007; Kaya, 1997). The children who are exposed to such attitudes feel inferior and have personality traits such as shyness and introversion (Kaya et al., 2012). The third sub-

dimension, the protective attitude is characterized by close attention to the child. The child is the focal point of the parent's life, the child is always in need of protection and the parent is ready to do anything for the child (Kaya, 1997; Levy, 1941; Özgüven, 2001). Growing up with overprotective parents result in unhealthy bonding, it prevents social development of children and affects social relationships negatively (Çiftçi and Gülaçtı, 2019; Günalp, 2007; Kaya, 1997; Tuzcuoğlu, 2004; Yavuzer, 2023).

When the world literature is considered, it is seen that the concept of self-compassion is in correlation with various demographic variables and many psychological variables. In Turkey, studies published on self-awareness have become an area of interest for researchers in recent years. However, there are no studies which directly investigated the intermediary role of perceived parental attitudes in the relationship between self-compassion and interpersonal competence. The variables in this study are interpersonal competence, perceived parental attitudes and self-compassion, which are the main components closely related to the quality of daily life of university students.

It is believed that determining students' self-awareness levels and investigating them in terms of various variables will support counseling and psychological counseling services in universities. Therefore, this study investigated university students' levels of interpersonal competence, perceived parental attitude and self-compassion and the relationship between these variables was tried to be determined. Self-compassion might be a trait that individuals do not use against themselves due to the environmental factors in which they grow up, but it is believed that individuals can learn to be self-compassionate and strengthen it by learning through experience. It helps individuals to become more aware against the changes, new responsibilities and challenges that university life brings.

The main purpose of this research was to investigate what the intermediary role of democratic parental attitude in the relationship between self-compassion and interpersonal competence was. According to the model established within the scope of the research, the following hypotheses were formed:

- Hypothesis 1: The scores of self-compassion scale predict the scores of interpersonal competence scale.
- Hypothesis 2: The scores of democratic parental attitude scale, a sub-scale of parental attitudes, predict the scores of interpersonal competence scale.
- Hypothesis 3: Democratic parental attitude has an intermediary role between self-compassion and interpersonal competence.

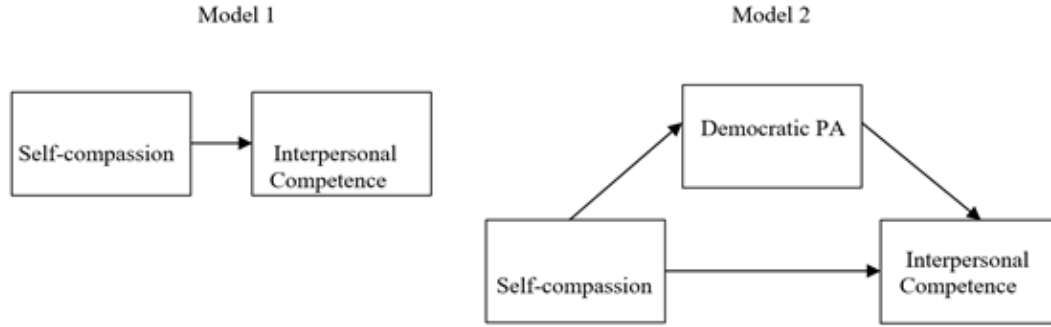
Method

Research Model

This is descriptive research designed as a correlational survey. The intermediary role of self-compassion between the perceived democratic parental attitudes and social competencies of university students was investigated through the correlational survey model. The models which were investigated within the scope of the research are given below.

In this study, a quantitative correlational research model was used and the conceptual model was tested with structural equation modeling. This model was adopted as it aims to understand the direct and indirect relationships between the three variables: perceived democratic parental attitudes, self-compassion and interpersonal (social) relationships. Structural equation modelling is a technique which is used to solve the problems related to the formulation of theoretical structures in scientific research and it is also used to evaluate the relationships between variables in social sciences and to test theoretical models. It is a systematic tool which enables to assess hidden structures by using observed variables (Çokluk, Şekercioğlu and Büyüköztürk, 2012).

Figure 1
The Models of the Research

Study Group

The population of this research consisted of individuals who were still students as of 2023. The sample of the research consisted of randomly selected university students who voluntarily participated by filling in an online scale through convenience sampling method in the with June, July and August months of 2023. 522 people, 344 women and 178 men, participated in the study.

Data Collection Tools

As data collection tools in this research, Parental Attitude Scale was used to determine the students' perceived parental attitude, Interpersonal Competence Scale was used to determine the social competence levels of the students and Self-Compassion Scale was used to find the self-compassion levels of the students. Finally, a personal information form was used to specify the demographic characteristics of the students.

1. Personal Information Form

The form which was developed by the researcher was used to obtain information about the participants' gender, age, socio-economic status, educational level and employment status.

2. Self-Compassion Scale

The Self Compassion Scale which had been developed by Neff (2003b) was adapted into Turkish by Akin et al. (2007) and it is based on self-report. The scale consists of 26 items and 6 sub-dimensions. The items in the scale are scored between 1 (never) and 5 (always). The sub-dimensions of the scale are self-compassion (items 2, 6, 13, 17, 21), self-judgement (items 4, 7, 15, 20, 26), awareness of sharing (items 1, 8, 12, 22), isolation (items 5, 11, 19, 25), consciousness (items 9, 14, 18, 23) and overidentification (items 3, 10, 16, 24). A total score of self-kindness is obtained by coding the reverse items constituting the sub-dimensions of self-judgement, isolation and overidentification. The lowest score that can be obtained from the Self-Compassion Scale is 26 and the highest score is 130.

3. Parental Attitude Scale

In this research, the parental attitude inventory revised by Kuzgun and Eldeleklioğlu (1999) was used to measure the perceived parental attitudes of parents and children. There are three sub-dimensions in this scale. These are democratic parental attitude, protective/demanding parental attitude and authoritarian parental attitude sub-dimensions. In the parental attitude scale consisting of a total of 40 items, the items were graded on a 5-point Likert-type scale. The rating was made as Not at all appropriate (1), Very slightly appropriate (2), partially appropriate (3), quite appropriate (4), completely appropriate (5). Scoring is done with the answers given by the participants to the items. There are 15 items in total for the democratic parental attitude subscale. The items in this sub-dimension generally include parental behaviours and attitudes that show respect and love to the child, support the child's autonomy and value the child's opinions. There are 15 items in total in the authoritarian parental attitude sub-dimension. The

items in this sub-dimension generally include parental behaviours and attitudes of communicating with the child through pressure, not attaching importance to the child's opinions, and making decisions only according to their own opinions. There are 10 items in total in the protective/demanding parental attitude sub-dimension scale. Of these 10 items, 3 are protective and 7 are demanding parental attitudes. The items in this sub-dimension generally include parental behaviours and attitudes of making decisions instead of the child, not supporting the child's autonomy, and feeling scared of the child's making mistakes.

4. Interpersonal (Social) Competence Scale

The Interpersonal Competence Scale developed by Buhrmester, Furman, Wittenberg and Reis (1988) is used to measure the interpersonal skills of individuals in social relationships. The original form of the scale is answered on a 5-point scale and consists of 40 items loaded on five factors. The adaptation studies of the Turkish Short Form of the scale were carried out by Şahin and Gizir (2013) with the data obtained from 604 university students. The results of the exploratory and confirmatory factor analyses conducted for the construct validity of the ICS shows that the scale has a structure with five factors and 25 items, each consisting of five items. The factors of the scale are named as "initiating relationships", "emotional support", "leaving influence", "self-disclosure" and "conflict management" as in the original. The lowest score that can be obtained from the scale is 25 and the highest score is 125. High scores obtained from the scale indicate competence in interpersonal relationships. Cronbach's alpha values obtained as a result of the analysis of the internal consistency of the scale vary between .74 and .83. Cronbach's alpha value for the overall scale and all the dimensions it covers was found to be .87.

Table 1
Confirmatory Factor Analysis Results of the Scales

Scale/Model	$\chi^2//Sd$	GFI	CFI	NFI	RMSEA
Democratic Parental Attitude	4.2	.88	.88	.86	.08
Self-compassion	3.66	.97	.97	.98	.05
Interpersonal Competence	3.72	.99	.93	.99	.01
Perfect Fit Index Criteria	≤ 3	$\geq .95$	$\geq .95$	$\geq .95$	$\leq .05$
Good Fit Index Criteria	$3 < \chi^2/sd \leq 5$	$.90 \leq GFI < .95$	$.90 \leq CFI < .95$	$.90 \leq NFI < .95$	$.05 < RMSEA \leq .08$

Note 1. (Baumgartner and Homburg, 1996; Browne and Cudeck, 1993; Kline, 2011; Marsh and Craven, 2006; Schumacker and Lomax, 2010; Schermelleh-Engel, Moosbrugger and Müller, 2003; Wang and Wang, 2012).

The results of confirmatory factor analysis showed that fit values of the scales used in this research were within the acceptable limits. In the light of these values, it can be said that the structure of the assessment tools displayed good fit for this research.

Procedure

The scales used as data collection tools were first converted into online format via Google Forms. Then, a personal information form and a voluntary consent form were prepared by the researchers. The research data were collected from online platforms of undergraduate, graduate and doctoral students at Çukurova University in 2022. Firstly, Cronbach's alpha internal consistency coefficients of the assessment tools were calculated, and skewness and kurtosis values were analyzed to examine whether or not the data were normally distributed. Then, the correlation analyses between the variables of the research were studies and the intermediary role of perceived parental attitudes in the relationship between students' self-compassion and social competence was tested with structural equation modeling. While testing this model, it was found that protective parental attitude and authoritative parental attitude, the sub-

dimensions of parental attitude, did not play an intermediary role and they were excluded from the model. Then, the sub-dimension of democratic parental attitude was included in the model and it was seen that it played an intermediary role.

Necessary permission was obtained from Çukurova University Human Research Ethics Committee with the letter dated 04.05.2023 and numbered 14.04.2023-E.681439 to conduct the research. The students in the sample participated in the study voluntarily. Participants were informed about the purpose and scope of the study. The scales used in the study did not include any information that could reveal the identities of the participants in the sample. In addition, the participants were informed that the demographic information in the scales would remain confidential and would not be shared with any person or organization.

Data Analysis

The data collected in this research was analysed with IBM SPSS 24 and IBM SPSS Amos 24 programs. Structural Equation Method (SEM) was used to test two models determined in the scope of this research. Maximum Likelihood Method was used as an estimation method in structural equation modelling. In this research, the significance level was considered as .05. A two-stage approach was used in testing the structural model. According to this approach, the measurement model and structural models of the model are tested separately (Şimşek, 2007). Chi-square, CFI (Comparative Fit Index), GFI (Goodness of Fit Index), SRMR (Standardized Root Mean Square Residual), RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation) and NNFI (Non-Normed Fit Index) were taken into consideration while testing the model. The goodness of fit indices and acceptability limits used in this study are given in Table 1. (Çokluk, Şekercioglu, & Büyüköztürk, 2012).

In order to test the normality assumption of the scales used in the research, kurtosis and skewness values of each scale were examined and it was seen that these values were in the range of -1.96 and +1.96. Can (2019, s.85) state that kurtosis and skewness values in the range of -1.96 and +1.96 meet the normality assumption. According to these values, it can be said that the distribution of the scales used in the research is normal. Within the scope of the research, 5000 bootstrap was performed to determine the bootstrap coefficient and confidence intervals.

Findings

In this part which contains the results obtained by statistical analysis, the values of Pearson Product-Moment Correlation Coefficients produced by SPSS-2 Pack were tabulated first in order to see the correlations between the variables. The values belonging to the correlations between Democratic Parental Attitude, Self-compassion and Interpersonal Competence were presented in the table below. In addition, kurtosis and skewness values of the scales were calculated.

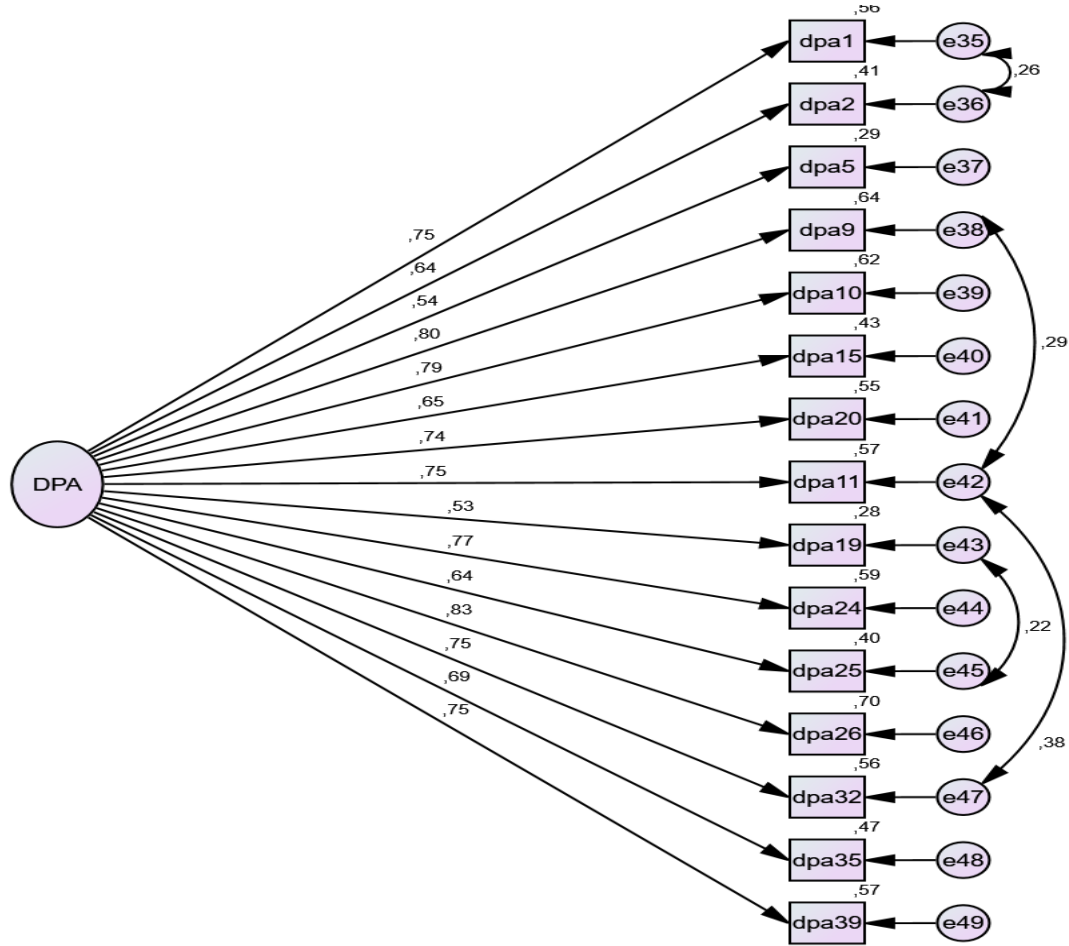
Table 2
The Correlation Matrix of the Relationships between the Variables

	Skewness	Kurtosis	\bar{x}	Sd	Democratic Parental Attitude	Self-compassion	Interpersonal Competence
Democratic Parental Attitude	-0.433	-0.475	3.60	.82	1	.085*	.326**
Self-compassion	-0.076	-0.434	2.89	.34		1	.187**
Interpersonal Competence	-1.007	1.285	82.93	15.08			1

*p<.05 **p<.01

When Table 2 is considered, it is seen that there is a positive and highly significant relationship between the scores on the Democratic Parental attitude, a sub-scale of the Parental Attitude scale, and the Self-Compassion scale ($r=.085, p<.01$) and the Interpersonal Competence scale ($r=.326, p<.01$).

Figure 2
DPA: CFA of Democratic Parental Attitude Scale

CMIN=376,955; DF=86; CMIN/DF=4,383; RMSEA=,079; CFI=,942; GFI=,916

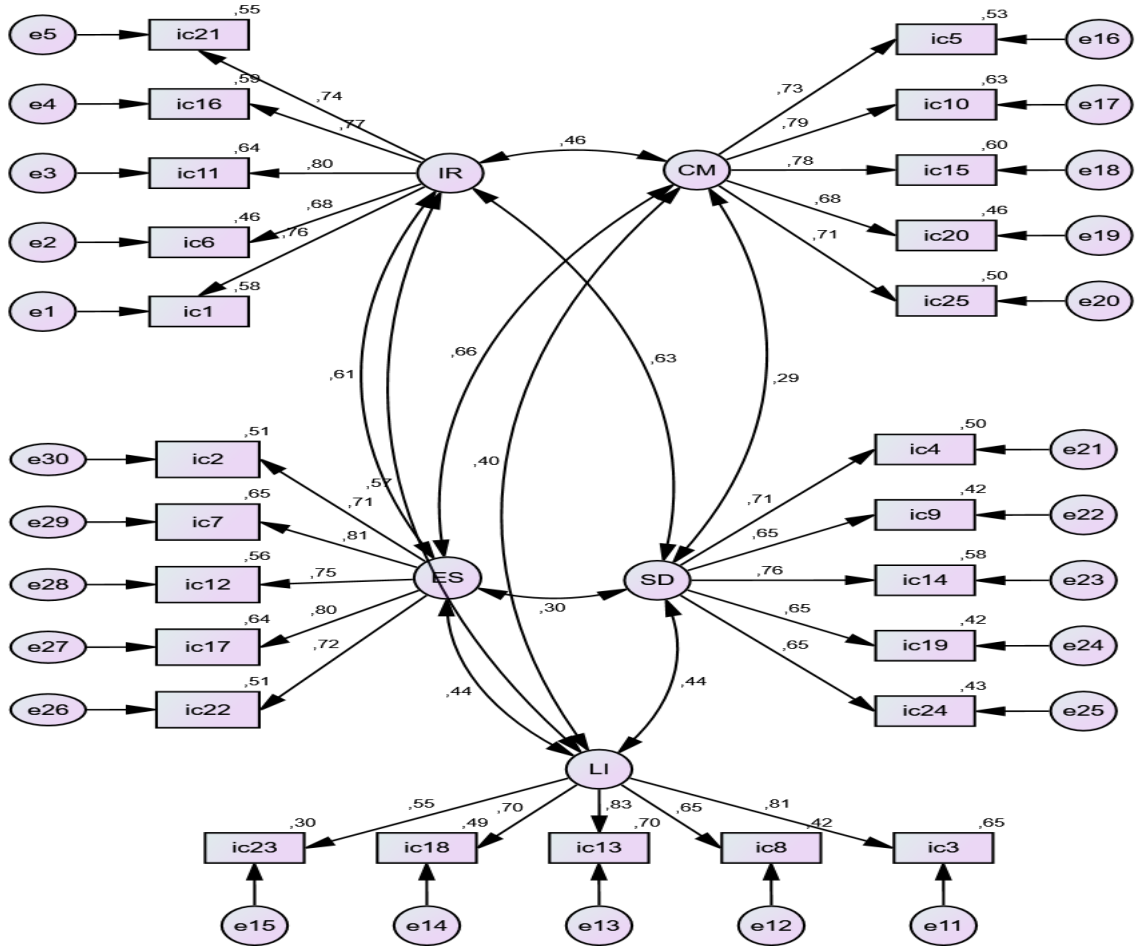
Table 3
Conformance Value for Confirmatory Factor Analysis of Democratic Parenting Attitude Scale

	Model	Perfect Fit Index Criteria	Good Fit Index Criteria
$\chi^2//sd$	4.3	≤ 3	$3 < \chi^2//sd \leq 5$
RMSEA	.07	$\leq .05$	$.05 < RMSEA \leq .08$
GFI	.91	$\geq .95$	$.90 \leq GFI < .95$
CFI	.94	$\geq .95$	$.90 \leq CFI < .95$
NFI	.92	$\geq .95$	$.90 \leq NFI < .95$

As it is seen in the table, the compatibility value for the Confirmatory Factor Analysis of the Democratic Parental Attitude Scale is in the acceptable range.

Figure 3

CFA of Interpersonal Competence Scale, IR: Initiating Relationship; CM: Conflict Management; ES: Emotional Support; SD: Self-disclosure; LI: Leaving Impact

CMIN=785,071; DF=265; CMIN/DF=2,963; RMSEA=,060; CFI=,920; GFI=,890

Table 4

Conformance Value for Confirmatory Factor Analysis of Interpersonal Competence Scale

	Model	Perfect Fit Index Criteria	Good Fit Index Criteria
$\chi^2//sd$	2.9	≤ 3	$3 < \chi^2//sd \leq 5$
RMSEA	.06	$\leq .05$	$.05 < RMSEA \leq .08$
GFI	.89	$\geq .95$	$.90 \leq GFI < .95$
CFI	.92	$\geq .95$	$.90 \leq CFI < .95$
NFI	.90	$\geq .95$	$.90 \leq NFI < .95$

As seen in Table 4, the compatibility value for the Confirmatory Factor Analysis of the Interpersonal Competence Scale is within the acceptable range.

Figure 4

CFA of Self-Compassion Scale, SC: self-compassion; SJ: self-judgement; AS: awareness of sharing; I: isolation; C: consciousness; OI: overidentification

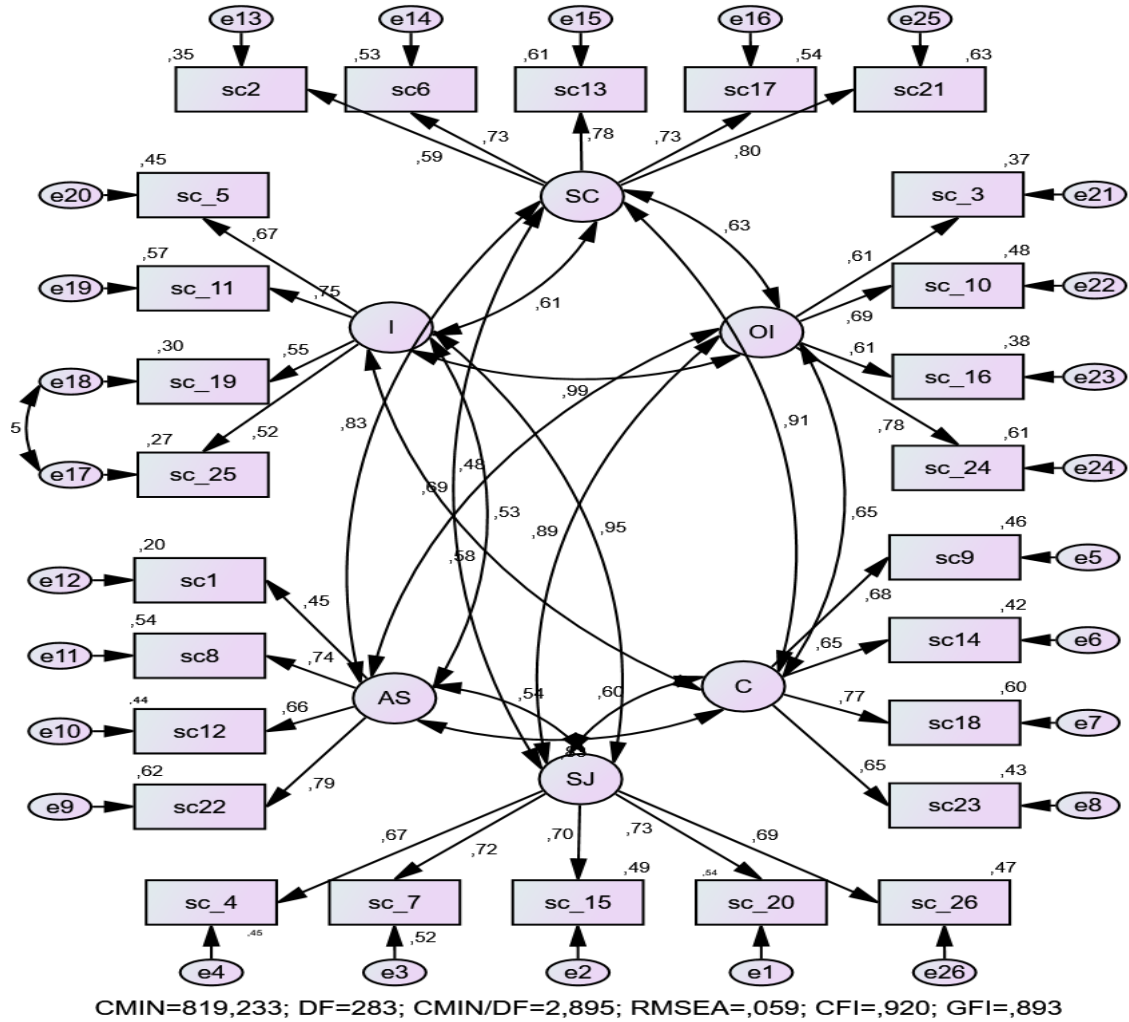

Table 5

Conformity Values of the Confirmatory Factor Analysis Model of the Self-Compassion Scale

	Model	Perfect Fit Index Criteria	Good Fit Index Criteria
$\chi^2//sd$	2.8	≤ 3	$3 < \chi^2//sd \leq 5$
RMSEA	.05	$\leq .05$	$.05 < RMSEA \leq .08$
GFI	.89	$\geq .95$	$.90 \leq GFI < .95$
CFI	.92	$\geq .95$	$.90 \leq CFI < .95$
NFI	.90	$\geq .95$	$.90 \leq NFI < .95$

Compatibility value for the Confirmatory Factor Analysis of the Self-Compassion Scale is in the acceptable range.

Figure 5
Model 1

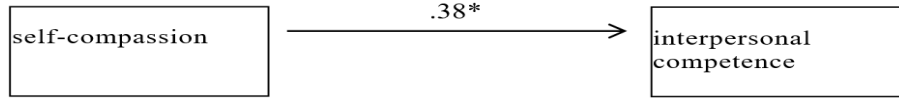

Table 6
Compatibility Value of Model 1

	Model	Perfect Fit Index Criteria	Good Fit Index Criteria
$\chi^2//sd$	4.3	≤ 3	$3 < \chi^2//sd \leq 5$
RMSEA	.08	$\leq .05$	$.05 < RMSEA \leq .08$
GFI	.94	$\geq .95$	$.90 \leq GFI < .95$
CFI	.95	$\geq .95$	$.90 \leq CFI < .95$
NFI	.94	$\geq .95$	$.90 \leq NFI < .95$

When fit indices about Model 1 is considered, it is seen that the values are at the acceptable range [$\chi^2/sd=4.3$; $p<.01$; $GFI=.94$; $CFI=.95$; $NFI=.94$; $RMSEA=.08$]. According to this confirmed model, self-compassion predicts interpersonal competence positively at .40 level.

Figure 6
Model 2

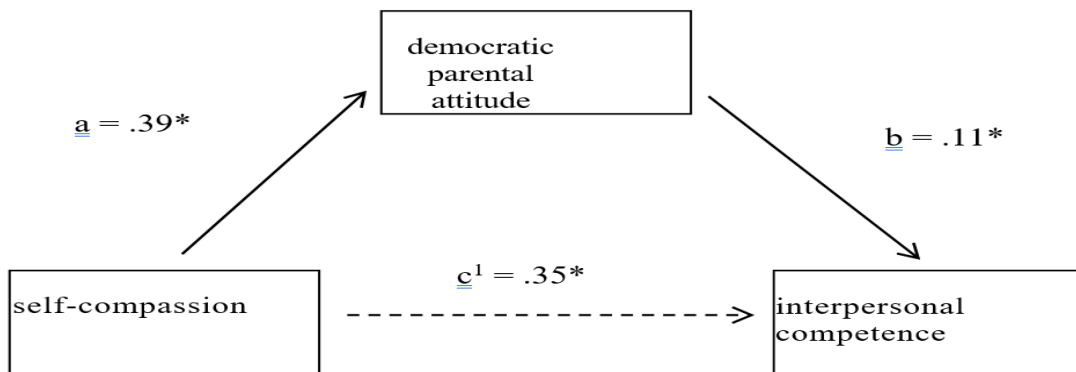

Table 7
Self-Compassion-Perceived Democratic Parenting Attitude-Interpersonal Competence Model Fit Value Results

	Model	Perfect Fit Index Criteria	Good Fit Index Criteria
X2/sd	4.4	≤3	$3 < \chi^2 / sd \leq 5$
RMSEA	.08	≤.05	$.05 < RMSEA \leq .08$
GFI	.94	≥.95	$.90 \leq GFI < .95$
CFI	.94	≥.95	$.90 \leq CFI < .95$
NFI	.93	≥.95	$.90 \leq NFI < .95$

As it is seen in the table 7, the compatibility values of the model are within the acceptable range [$\chi^2/sd=4.4$; $p<.01$; $GFI=.94$; $CFI=.94$; $NFI=.93$; $RMSEA=.07$].

When the data about Model 2 is considered, it is seen that good fit indices are at the acceptable range [$\chi^2/sd=4.1$; $p<.01$; $GFI=.94$; $CFI=.94$; $NFI=.93$; $RMSEA=.08$]. According to the confirmed Model 2, democratic parental attitude predicts self-compassion scale positively at .10 level ($p<.001$) and interpersonal competence scale positively at .37 level.

Figure 7

Regression and Variance Values of the Models

Regression Values		Standard				Bias 95%	
		β	B	S.E.	C.R.	Lower Limit	Upper Limit
DPAS	← SCS	.32	0.39	.053	7.240		
ICS	← DPAS	.17	0.10	.027	3.914		
ICS	← SCS (Direct Effect)	.49	.36				
ICS	← SCS (Total Effect)	.55	.40				
ICS	← DPAS ← SCS (Indirect Effect)	.04	.05			.468	.625
Explained Variance Value		R2					
DPAS		.17					
ICS		.49					

DPAS: Democratic Parental Attitude Scale; SCS: Self Compassion Scale; ICS: Interpersonal Competence Scale

The effect of democratic parental attitude on the relationship between self-compassion and interpersonal competence was investigated with structural equation model. In Model 1, the relationship between democratic self-compassion and interpersonal competence was investigated and regression coefficient between the two variables was found to be $\beta = .40$, ($p<.001$). In Model 2, the effect of democratic parental attitude as the mediating variable was investigated and it was found that regression coefficient between self-compassion and interpersonal competence was found to be $\beta = .37$ and statistically significant. It was seen that democratic parental attitude had a mediating effect in the relationship between self-compassion and interpersonal competence. According to the bootstrap confidence interval data, it can be said that democratic parental attitude had a partial mediating effect in the relationship between self-compassion and interpersonal competence (Burmaoğlu et al, 2013; Byrne, 2001; Cheung and Lau, 2008; Howell, 2010; MacKinnon, 2008).

Discussion & Conclusion

In this research, the mediating role of perceived parental attitudes in the relationship between university students' self-compassion and interpersonal competences was investigated through a sample of young adults aged 18-33. In terms of this purpose, the relationships between the variables were discussed first and it was shown that self-compassion, which was determined as the first predictor

variable, had a positive and significant effect on the predicted variable (interpersonal competence). Therefore, interpersonal competence is positively affected as people become more conscious. It is thought that this finding is consistent with the definitions in the literature and similar studies in the field of mental health and is an expected finding (Bacanlı, 1999; Bilgin, 1999; Doğan & Sapmaz, 2012; Keyes, Shmotkin, & Ryff, 2002; Voltan Acar, Aricioğlu, Gültekin, & Gençtanırım, 2008). It is generally expected that an individual with a high level of self-compassion will have a high level of interpersonal competence. As it was mentioned before, there are many studies showing that there is a close correlation between self-compassion, which is defined as the degree of understanding and compassion towards oneself against negative experiences, and the processes of generalisation, which are the expression of interpersonal competence (Carlsson et al., 2014; Cooper, 1988; Kobak, 1988; Mikulincer, 1995; Sroufe, 2005; Wei, 2011).

The results of the research showed that university students' self-compassion levels were the predictor of their interpersonal competence levels. It was observed that as the university students' self-compassion levels increase, their interpersonal competence levels increase as well. The studies conducted on self-compassion also revealed that self-compassion had positive effects on interpersonal competence (Stolorow, Brandchaft and Atwood, 1987; Türk, Duy, Hamamcı and Altınok, 2017). This information and findings confirm the first hypothesis of the study, which was hypothesized as "The scores of self-compassion scale predict the scores of interpersonal competence scale".

The second hypothesis of the study, "The scores of the democratic parental attitude scale, which is a subscale of the parental attitude scale, predict the scores of the interpersonal competence scale." It is seen that the hypothesis is also confirmed with the findings obtained. In parallel with this result, there are studies in the literature that draw attention to the relationship between interpersonal competence and democratic parental attitude, one of the subscales of perceived parental attitude (Başal et al., 2014; Baumrind, 1968; Curran & Andersen, 2017; Eken, 2010; Filiz, 2011; Kaya, 1997; Özkan, 2014; Sümer & Güngör, 1999; Yavuzer, 2023). The individuals who were raised under democratic parental attitudes are more likely to tend to show interpersonal competence. When the literature is reviewed, it is seen that this result shows consistency with some studies (Akgün, 2019; Bilir and Dabanlı, 1991; Neff and McGehee, 2010; Sroufe, 2005; Williams, Ciarrochi and Heaven, 2012). In a study published in Turkey on the effects of parental attitudes and behaviours on children and adolescents (Sümer, Aktürk, & Helvacı, 2010), it was expressed that less anxiety, depression, substance use and aggression is observed under democratic parental attitudes and the children who are exposed to democratic parental attitudes display more attachment to others, more positive social behaviours and increased academic achievement. On the other hand, these children find opportunity to reveal their potentials since they grow up in a tolerant and supportive environment. Besides, they catch the chance to recognize their own egoity and experience self-actualisation. This way, an individual who loves and appreciates himself/herself grows up (Özgülven, 2001). When the literature is reviewed, it is seen that there are studies revealing that the positivity in perceived parental attitude significantly predicts the general psychological adaptation of an individual (Baumrind, 1991; Erkman & Rohner, 2006; Sümer, Aktürk, & Helvacı, 2010; Varan, Rohner, & Eryüksel, 2008; Wu, Chen, & Jen, 2021).

Finally, the main research question, the third hypothesis, of the study "Democratic parental attitude has an intermediary role between self-compassion and interpersonal competence" was tested. The results of the analyses showed that the statistical model supported the hypothesis, in other words, democratic parental attitude, one of the subscales of parental attitude, had an intermediary role between self-compassion and interpersonal competence. In the model, it is seen that the significant effect of self-compassion on interpersonal competence decreases when the intermediary role of democratic parental attitudes is on the table. This result shows the "partial" mediating role of democratic parental attitudes and it is understood that democratic parental attitudes predict interpersonal competence more. Since there was no statistically significant correlation between the other sub-dimensions of parental attitude, authoritarian parental attitude and protective parental attitude, and self-consciousness, these sub-dimensions were not included in the model. In the mediating variable analyses, it is seen that there is a partial mediation effect of the democratic parental attitude variable, which is a sub-dimension of parental

attitude, in the relationship between self-compassion and interpersonal competence. When the related publications were analysed, no study directly investigating the relationship between these variables was found. When the current findings are considered, it is seen that as the self-compassion score increases in university students, the interpersonal competence level score also increases. Accordingly, it can be said that individuals with high levels of self-compassion, that is, individuals with high levels of positive perception towards themselves, also have high levels of interpersonal competence. According to the correlation analysis findings, as the students' perceived democratic parental attitude increases, their self-compassion also increases. Parental attitudes can be broadly defined as the attitudes of parents towards raising their children and all the methods and behaviours they apply. Parenting methods are of great importance in the psychosocial development of children and affect the development of various personalities (Kuzgun & Eldeleklioğlu, 1999; Sümer, Gündoğdu Aktürk, & Helvacı, 2010). The main sources from which individuals learn cultural values and social rules are their parents and the home environment in which they grow up. Parental attitudes are considered to be the most important environmental factors affecting the way the child perceives and interprets himself/herself and his/her environment in the formation of personality (Yılmaz & Kesici, 2014). Children who are raised with this attitude grow up as individuals who respect themselves and their environment, know their limits, are open-minded and outgoing, and can express their thoughts freely (Kaya, 1997; Başal, 2014; Baumrind, 1968; Yavuzer, 2023). Based on this framework, it is a predictable result that democratic parental attitude mediates the relationship between self-compassion and interpersonal competence. When the publications were analysed, no domestic or foreign studies which the mediating effect of parental attitude on the prediction of self-compassion on interpersonal competence was investigated were found. That individuals with high self-compassion scores are open to painful emotions, they approach themselves with compassion and love, they understand their own shortcomings and defects, they do not criticise them and accept that negative experiences are a part of life (Conway, 2007; Deniz, Kesici, & Sümer, 2008; Neff, 2003a; Neff & Germer, 2013; Wispe, 1991) positively affect their interpersonal competence levels, while accepting attitudes and behaviours, attitudes of democratic parental attitudes, may increase this effect. Karabeyeser (2013) conducted a study and found that university students with democratic parental attitudes could establish more positive relationships with others and had higher levels of environmental dominance, self-acceptance, individual development and life purpose. Research on positive relationship styles suggests that increased emotional accessibility with parents (Gökçe, 2013), stronger relationships with parents based on trusting (Göçener, 2010) and positive relationships with parents (Tümekaya et al., 2010) positively affect interpersonal competence. An increase is observed in the interpersonal competence levels of individuals with high self-compassion. Attitudes and behaviours perceived from parents such as accepting, caring and loving can be seen as a supportive factor for the interpersonal competence of individuals with high self-compassion. The total variance explained by the regression model of the current study is 39%. This indicates that there are multiple factors in the prediction of interpersonal competence by self-compassion mediated by democratic parental attitude and sheds light on future studies on this subject.

The partial mediating role of democratic parental attitude between self-compassion and interpersonal competence contributes to many studies in the literature (Bacanlı, 1999; Bilgin, 1999; Cooper, 1988; Doğan & Sapmaz, 2012; Keyes, Shmotkin, & Ryff, 2002; Kobak, 1988; Mikulincer, 1995; Sroufe, 2005; Voltan-Acar et al., 2008; Wei, 2011) that point to the positive correlation between self-compassion and interpersonal competence in terms of revealing the dynamics affecting the relationship. In conclusion, the data obtained from the model show that democratic parental attitude has a partial mediating role in the relationship between students' self-compassion and interpersonal competence. In other words, it can be stated that democratic parental attitudes also have an effect on the relationship between self-compassion and interpersonal competence, but the relationship between them does not entirely result from democratic parental attitudes. As far as it is understood, an alternative possibility to contribute to the students' interpersonal competence level in cases where it becomes difficult or impossible to directly intervene is to intervene in the democratic attitudes of the parents.

Recommendations

It is believed that determining students' self-awareness levels and investigating them in terms of various variables will support psychological counselling and psychological counselling services in universities. Self-compassion might be a feature that the individuals can not use on themselves due to factors of the environment in which they raise; however, it is believed that individuals can learn to be self-compassionate and strengthen it through learning by experiencing. It helps individuals to be more conscious of the changes, new responsibilities and challenges that university life brings. In addition, awareness based on self-compassion improves students' problem-solving skills by enabling them to experience their emotions in a more controlled way. Finally, it is understood that it is important for professionals working in the field of mental health to consider self-compassion and parental attitudes together while addressing the interpersonal competence level of the individual. It is understood that being self-compassionate constitutes one of the elements of individuals' socialisation processes that cannot be ignored. Furthermore, family counselling and guidance and psychological counselling professionals, based on the importance of the level of interpersonal competence, can focus on increasing the self-compassion of the clients in their interviews with individuals or families. Moreover, they can organise psycho-training activities to increase interpersonal competence. Besides, other studies addressing this subject by using other variables can be conducted to make contributions to the related fields. In particular, it is thought that it would be beneficial to conduct scientific research using different research methods and designs. Researchers can examine the mediating effects of other variables in the relationship between self-compassion and interpersonal competence, and it can be suggested to conduct group counselling or group counselling activities with parents to improve democratic parental attitudes. When implementation is considered, it can be recommended for school psychological counsellors to include group guidance activities that will contribute to individuals' self-compassion and interpersonal competence levels while developing programmes about the problems faced by children in their developmental period. In terms of practice, it may be recommended to include group counselling activities that contribute to the individual's self-awareness and interpersonal skills in the programmes developed by school counsellors for the problems faced by children in the developmental period.

Author Contribution Rates

The authors contributed equally to the study.

Ethical Declaration

All rules included in the "Directive for Scientific Research and Publication Ethics in Higher Education Institutions" have been adhered to, and none of the "Actions Contrary to Scientific Research and Publication Ethics" included in the second section of the Directive have been implemented.

Conflict Statement

The author declares no competing interests.

Türkçe Sürümü

Giriş

Araştırmamızda incelediğimiz temel kavramlardan olan Merhamet (duyarlılık) kelimesi, acı çekmek anlamına gelen Latince *compati* kelimesinden gelmektedir (Germer, 2009; Strauss ve diğ., 2016). Batı'da duyarlık genellikle başkalarına duyarlık göstermek olarak kavramsallaştırılır, ancak öz duyarlık kavramının özünde yer alan Budizm felsefesi, başkalarına karşı duyarlı olabilmek için kişinin önce kendine duyarlı olması gerektiğine inanır (Neff, 2003a; Wispe, 1991). Duyarlılık, başka bir kişinin acısını dolaylı olarak yaşama durumu olarak da tanımlanır (Goetz, Keltner ve Simon-Thomas, 2010; Gilbert, 2005, s. 35). Başka bir deyişle hata yapan bireyleri peşin hükümlü olmadan anlamayı, davranışlarını ve tutumlarını insani çerçevede değerlendirmeyi içerir. Benzer şekilde öz-duyarlık, bireye acı veren duygulara açık olmayı, kendine şefkatli ve sevgi dolu yaklaşmayı, eksikliklerini ve kusurlarını anlamayı, eleştirmemeyi ve olumsuz yaşantıların hayatın bir parçası olduğunu kabul etmeyi içerir (Conway, 2007; Deniz, Kesici ve Sümer, 2008; Neff, 2003a; Neff ve Germer, 2013; Wispe, 1991).

Öz duyarlığı gelişen bireyler ortaya çıkan olumsuz duygu ve düşüncelerinin deneyimle ilgili olduğunu farkederler (Neff ve Vonk, 2009). Bu sayede bireyler kendileri hakkında geliştirdikleri olumsuz düşünce ve duygulardan uzaklaşabilmekte ve dikkatlerini yaşadıkları anlık deneyimlere çevirerek, olayları ön yargısız kabul etme eğilimine girebilmektedir (Bishop ve diğ., 2004). Bunun yanında bireylerin özellikle zor durumlarla karşı karşıya kaldıklarında kendilerine olan ilgi ve sevgilerini kaybetmeyerek duygusal olarak yetkin olmalarını sağlar (Neff ve McGehee, 2010). Öte yandan bazı olumsuz deneyimler sonucunda insanlar acı, üzüntü, öfke, değersizlik gibi duygular yaşayabilirler. Bu tür olumsuz duygularla baş etmek herkes için kolay olmayabilir. Öz duyarlıklı bir insan, bu tür olumsuz duyguların sonucunda duygularını kabullenir, ancak bunun sonucunda daha akılcı başa çıkma stratejileri geliştirmesini sağlar (Ergün-Başak, 2012; Neff, 2003a). Ayrıca öz-duyarlık, bireylerin zayıflıklarını ve kusurlarını affetmelerini ve kendilerini herkes gibi sınırlı ve kusurlu varlıklar olarak görmelerini sağlar (Neff, 2003b; Soyer, 2010). Yanı sıra, bireylerin deneyimlerini önemsemelerini ve hatalarını düzeltmelerini sağlar (Brown, 1998; Hayes, 2002; Kirkpatrick, 2005; Murdock, 2012; Neff, Hsieh ve Dejjterat, 2005).

Literatür incelendiğinde öz-duyarlık kavramının birbiriyle ilişkili altı alt boyuttan oluştuğu görülmektedir. Bunlar: öz yargılamaya karşı öz sevecenlik, izolasyona karşı paylaşımların bilincinde olma ve aşırı özdeşleşmeye karşı bilinçlilik. Öz-sevecenlik, sert öz eleştiri veya yargılamadan ziyade acı verici duygu ve düşünceler karşısında kendinizi anlamak ve kendinize karşı nazik olmaktır (Akin, Akin ve Abacı, 2007; Leary, Adams, Allen ve Hancock, 2007; Neff, 2003a; Neff, 2003b). Öz yargılama ise bireylerin gerçek zorluklarla karşılaştıklarında kendilerine sert ve saygısızca davranmalarını ifade etmektedir (Akin ve diğ., 2007). İzolasyon, hayatta bir şeyler ters gittiğinde kişinin yaşadığı hayal kırıklığından kaynaklanan güçlü bir yalnızlık duygusu olarak ifade edilmektedir (Super, 2015). Paylaşmanın bilincinde olmak, bireylerin kendilerini izole etmek veya başkalarından soyutlamak yerine, acı çekmenin insanlık deneyiminin kaçınılmaz bir parçası olduğunu bilmeleri hâlidir. Özdeşleşme, olumsuz duygular tarafından süpürülmeye ve olumsuz deneyimleri doğrudan yargılayarak işlevsiz kararlar almaya yol açar (Fredrickson, 2001; Scheff, 1981). Bilinçlilik, farkındalığın tarafsız hâlidir. Deneyimi kaydetmeden, düşünce ve duygulara kapılmadan seyirci olarak gözlemlenme sürecini anlatır (Elkind, 1967; Kirkpatrick, 2005; Neff, 2008; Neff, 2012).

Araştırmamızda incelediğimiz temel kavramlardan biri de kişilerarası yeterlidir. Sosyal yetkinlik (Kanning, 2006), son yıllarda çeşitli ruh sağlığı alanlarında tartışılan ana konulardan biri olmuş, çok ilginç fakat tanımı zor bir kavram olarak tanımlanmaktadır (Gurtman, 1999). Kişilerarası yeterlilik kavramı literatürde; sosyal öz yeterlik, sosyal yetkinlik, sosyal yeterlik, sosyal ve duygusal zekâ gibi kavramlarla eş anlamlı kullanılabildiği görülmektedir (Bacanlı, 2002). Bu kavramın 1920'li yıllarda Thorndike'in sosyal zekâ çalışmalarına dayandığı anlaşılmaktadır. Thorndike sosyal zekayı, bireyin toplumla ilişkilerini anlama ve şekillendirme yeteneği olarak tanımlarken (Segrin, 2000; Spitzberg & Cupach, 1989; Gardner (2011), sosyal zekadan bahsederken kişilerarası zekâ terimini kullanarak başkalarının duygularını,

motivasyonlarını ve eğilimlerini anlama ve algılama yeteneği olarak tanımlar. Bu nedenle ilgili literatürde sosyal yetkinlik kavramına ilişkin farklı tanımlara rastlamaktayız. Örneğin Ogbu (1981), sosyal yetkinliği kültürel olarak tanımlanmış görevleri yerine getirme yeteneği olarak tanımlar. Gresham ve Reschly (1987), sosyal zekânın sosyal yetkinlik (social competence) ile aynı anlamda kullanıldığını ifade etmektedir. Aynı şekilde Nezlek (2001), sosyal özyeterlik, sosyal yetkinlik ve sosyal beceri terimlerinin aynı anlamda kullanıldığını ifade edilmektedir. Waters ve Sroufe (1983) bu kavramı, bireyin tüm çevresel ve kişisel kaynakları kullanarak olumlu gelişimsel sonuçlara ulaşmak için duygularını, düşüncelerini ve eylemlerini iş birliği içinde kullanma becerisi olarak tanımlamaktadır. Ayrıca, Yeates ve Selman (1989; s. 66) sosyal yeterliliği: "Pozitif psikososyal uyum ve belirli alanlarda bu davranıştaki değişikliklerin performansa dönüşmesi olarak tanımlamaktadır." Rose-Krasnor (1997; s. 111) da kişilerarası yetkinlikle ilgili, "sosyal etkileşim içindeki etkililik" biçiminde bir tanımlama yapmaktadır.

Bu araştırma, Buhrmester, Furman, Wittenberg ve Reis (1988) ile Cohen, Sherrod ve Clark, (1986) tarafından önerilen kişilerarası yetkinlik kavramına dayanmaktadır. Kişilerarası yeterlilik kavramının beş boyutu olduğu görülmektedir. Bu boyutlar sırasıyla: a) ilişki başlatma; toplum içerisinde sosyal etkileşim başlatmak, b) etki bırakma; istenmeyen bir durum meydana geldiğinde bu durumdan hoşlanılmadığını ifade etmek, c) kendini açma; iç dünyasını ötekilerle paylaşmak d) duygusal destek sağlama; zorlu yaşantılarla yüz yüze kalmış bireylere empati yaparak onları anlamaya çalışmak, e) çatışma çözme; zor durumlarla başa çıkabilmek olarak tanımlanmaktadır.

Son olarak araştırmamızda aracı değişken özelliğini ölçtüğümüz temel kavram olan ana baba tutumları, ana babaların çocuklarını yetiştirmeye yönelik tutumları ve uyguladıkları tüm yöntem ve davranışlar olarak geniş bir şekilde tanımlanabilir. Ebeveynlik yöntemleri çocukların psikososyal gelişiminde büyük önem taşır ve farklı kişiliklerin gelişimini etkiler. (Kuzgun ve Eldeleklioğlu, 1999; Sümer, Gündoğdu Aktürk ve Helvacı, 2010). Bireylerin kültürel değerleri ve sosyal kuralları öğrendiği temel kaynaklar anne babaları ve içinde büyüdüğü ev ortamıdır. Ebeveyn tutumları, kişilik oluşumunda çocuğun kendisini ve çevresini algılama ve yorumlama biçimini etkileyen en önemli çevresel faktörler olarak kabul edilir. (Yılmaz ve Kesici, 2014) Aile içinde ebeveynler ve çocuklar arasındaki etkileşimler, ebeveynlerden çocuklara tutum, değer ve inançların aktarılmasını ve çocukların ilgi, bakım ve ihtiyaçlarının karşılanmasını içerir. Anne babanın bu geçiş sürecindeki davranışları çocuğun gelecekteki davranışlarını etkilediğinden, anne baba arasındaki ilişki kişilik oluşumunda önemli bir belirleyicidir (Yeşilyaprak, 1993). Bazı yazarlar ise ebeveyn tutumlarının döngüsel bir seyir izlediğini ifade ederek, tek taraflı bir ebeveynlik görüşünden ziyade etkileşimli bir bakış açısını ifade etmektedir. (Bornstein ve Bornstein, 2007; Gander ve Gardiner, 2007; Hoffman, 1975).

Alan yazını incelendiğinde farklı sınıflandırmalar olmakla birlikte anne baba tutumları ile ilgili üç alt boyut olduğu göze çarpmaktadır. Alt boyutların birincisi olan demokratik tutum, çocukların gelişimi için en uygun tutum olarak tanımlanır (Kaya, Bozaslan ve Genç, 2012; Sezer, 2010; Yavuzer, 2023). Disiplinleri cezalandırıcı değil destekleyicidir ve çocuklarının sosyal açıdan sorumlu olmasını isterler (Baumrind, 1991; Baumrind, 1966; Özgüven, 2001). Demokratik tutuma sahip ebeveynler çocuklarına karşı güven verici, destekleyicidir (Özgüven, 2001; Yavuzer, 2023). Sorumluluk duygusu geliştirmeye elverişli bir ortam yaratmaya çalışırlar (Sezer, 2010; Tuzcuoğlu, 2004). Bu tutumla yetiştirilen çocuklar, kendilerine ve çevrelerine saygılı, sınırlarını bilen, açık fikirli ve dışa dönük, düşüncelerini özgürce ifade edebilen bireyler olarak yetişirler (Başal ve diğ., 2014; Baumrind, 1968; Özgüven, 2001; Yavuzer, 2023). İkinci olarak otoriter tutum, çocuklarını katı kurallarla kontrol eden ve onlardan bu kurallara uymalarını bekleyen ebeveynlerin tutumlarıdır (Steinberg, 2007; Yavuzer, 2023). Bu ebeveynler çocuklarına karşı genellikle sert ve soğuk davranırlar ve çocuklarına istedikleri gibi davrandıkları zaman onlara şefkat gösterirler. İletişim biçimleri yetersiz ve serttir (Günalp, 2007; Özgüven, 2001; Sezer, 2010; Yavuzer, 2023), sonuç almak için sıklıkla cezaya başvururlar (Baumrind, 1968; Kaya vd., 2012). Bu cezalar dövmek, sövmek, bağırma, tehdit etmek, suçlamak ve bazen aşırıya kaçmak şeklinde olabilir (Günalp, 2007; Kaya, 1997). Bu tür tutumlara maruz kalan çocuklar kendilerini aşağılık hissederler ve utangaçlık, içe kapanma gibi kişilik yapılarına sahiptirler (Kaya ve diğ., 2012). Üçüncü olarak çocuğa yakın ilgi ile karakterize edilen koruyucu (iştekçi) tutumda, çocuk ebeveynin hayatının odak noktasıdır, çocuk her zaman korunmaya muhtaç ve ebeveyn çocuk için her şeyi yapmaya hazır bir varlıktır (Kaya, 1997; Levy, 1941; Özgüven, 2001). Aşırı korumacı ebeveynlerle

büyüme, sağlıksız bağlanmaya yol açar, çocukların sosyal gelişimini engeller ve sosyal ilişkileri olumsuz etkiler (Çiftçi ve Gülaçtı, 2019; Günalp, 2007; Kaya, 1997; Tuzcuoğlu, 2004; Yavuzer, 2023).

Dünya literatürüne bakıldığında, öz-duyarlık kavramının çeşitli demografik değişkenler ve birçok psikolojik değişkenle ilişkili olduğu görülmektedir. Türkiye’de öz-duyarlık teması üzerine yayınlanan araştırmalar son yıllarda araştırmacıların ilgi alanı hâline geldi. Ancak öz-duyarlık ile kişilerarası yetkinlik arasındaki ilişkide algılanan anne baba tutumlarının aracılık rolünü doğrudan inceleyen hiçbir çalışma yoktur. Bu çalışmada tartışılan değişkenler olan kişilerarası yetkinlik, algılanan anne baba tutumu ve öz-duyarlık, üniversite öğrencilerinin günlük yaşam kalitesiyle yakından ilgili temel bileşenlerdir. Öğrencilerin öz-duyarlık düzeylerinin belirlenerek çeşitli değişkenler açısından incelenmesinin üniversitelerde psikolojik danışma ve psikolojik danışma hizmetlerini destekleyeceği düşünülmektedir. Bunu yapmak için, bu çalışma üniversite öğrencilerinin kişilerarası yetkinlik, algılanan anne baba tutumu ve öz-duyarlık düzeylerini araştırmış, bu değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemeye çalışılmıştır. Öz-duyarlılık, bireylerin içinde yetiştikleri çevresel faktörler nedeniyle kendilerine karşı kullanmadıkları bir özellik olabilir ancak bireylerin öz-duyarlı olmayı öğrenebileceklerine ve deneyimleyerek öğrenme yoluyla güçlendirebileceklerine inanılmaktadır. Üniversite yaşamının getirdiği değişimler, yeni sorumluluklar ve zorluklar karşısında bireylerin daha bilinçli olmalarına yardımcı olur.

Bu araştırmanın ana amacı olan; demokratik anne baba tutumunun öz duyarlık ile kişilerarası yetkinlik arasındaki ilişkide aracılık rolünün ne olduğu araştırılmaktadır. Araştırma kapsamında kurulmuş olan modele göre aşağıdaki hipotezler oluşturulmuştur:

- Hipotez 1: Öz duyarlık ölçeği puanları, kişilerarası yetkinlik puanlarını yordamaktadır.
- Hipotez 2: Ebeveyn tutumu ölçeğinin alt ölçeği olan demokratik ebeveyn tutumu ölçeği puanları kişilerarası yetkinlik ölçeği puanlarını yordamaktadır.
- Hipotez 3: Demokratik anne baba tutumu öz duyarlık ile kişilerarası yetkinlik arasındaki ilişkide aracılık rolüne sahiptir.

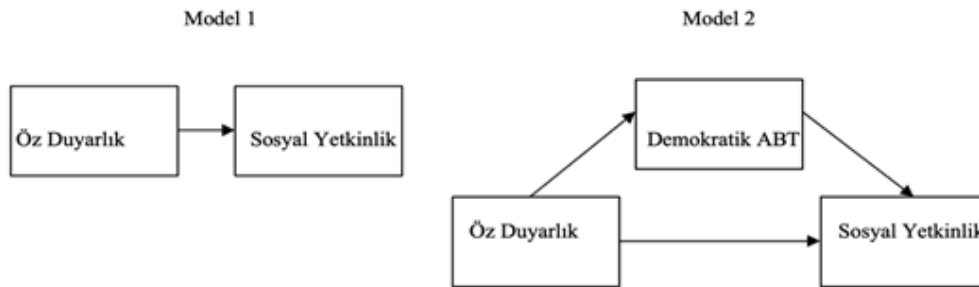
Yöntem

Araştırma Modeli

Araştırma betimsel nitelikte olup ilişkisel tarama modelindedir. İlişkisel tarama modeli kullanılarak, üniversite öğrencilerinin algıladıkları demokratik anne baba tutumları ve sosyal yetkinlikleri arasında öz duyarlığın (öz şefkat) aracı rolü incelenmiştir. Araştırmada incelenen modeller aşağıda verilmiştir.

Şekil 1

Araştırmanın Modelleri

Bu çalışmada nicel ilişkisel araştırma modeli kullanılmış ve kavramsal model yapısal eşitlik modeli ile test edilmiştir. Bunun nedeni, üç değişken arasındaki doğrudan ve dolaylı ilişkileri anlamayı amaçlamasıdır: algılanan demokratik ebeveyn tutumları, öz-şefkat ve kişilerarası (sosyal) ilişkiler. Yapısal eşitlik modellemesi, bilimsel araştırmalarda teorik yapıların formülasyonu ile ilgili problemleri çözmek için kullanılan bir tekniktir ve sosyal bilimlerde değişkenler arasındaki ilişkileri değerlendirmek ve teorik

modelleri test etmek için kullanılır. Gözlenen değişkenler kullanılarak gizli yapıları ölçmenizi sağlayan sistematik bir araçtır (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2012).

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubu 2023 yılı içerisinde hâlen öğrenci olan bireylerden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise yapılan araştırmaya katkı sağlamak için gönüllü katılım sağlayan 2023 yılı Haziran, Temmuz ve Ağustos aylarında kolayda örneklem yolu ile online ölçek gönderilerek tesadüfi olarak seçilmiş üniversite öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmaya 344'i kadın ve 178'i erkek olmak üzere 522 kişi katılmıştır.

Kullanılan Veri Toplama Araçları

Araştırma veri toplama sürecinde; öğrencinin algıladığı ebeveyn tutumunu belirlemek için Ebeveyn Tutum Ölçeği, öğrencinin sosyal yeterlilik düzeyini belirlemek için Kişilerarası Yeterlik Ölçeği ve öğrencilerin öz şefkat düzeylerini belirlemek için Öz-Duyarlık Ölçeği kullanılmıştır. Son olarak öğrencilerin demografik özelliklerini belirlemek amacıyla kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından hazırlanmış olan form bireylerin cinsiyet, yaş, sosyoekonomik durumu, eğitim durumu ve çalışma durumuna ait bilgileri elde etmeye yöneliktir.

2. Öz-Duyarlık Ölçeği (öz şefkat)

Neff (2003b) tarafından geliştirilen Öz-Duyarlık Ölçeği (Self Compassion Scale) Türkçeye Akın vd. (2007) tarafından uyarlanmış olup öz bildirim dayalı bir ölçektir. Toplam 26 maddeden ve 6 tane alt boyuttan oluşan ölçekteki maddelerin değerlendirilmesi 1 (hiçbir zaman) ile 5 (her zaman) arasında olan derecelendirmeye 51 dayalı bir ölçme aracıdır. Ölçeğin alt boyutları öz-sevecenlik (2, 6, 13, 17, 21. madde), öz-yargılama (4, 7, 15, 20, 26. madde), paylaşımların bilincinde olma (1, 8, 12, 22. madde), izolasyon (5, 11, 19, 25. madde), bilinçlilik (9, 14, 18, 23. madde) ve aşırı özdeşleşme (3, 10, 16, 24. madde) şeklindedir. Ölçekteki öz-yargılama, izolasyon ve aşırı özdeşleşme alt boyutlarını oluşturan ters maddelerin kodlanması ile toplam bir öz-şefkat puanı da elde edilmektedir. Öz-Duyarlık Ölçeği'nden alınabilecek en düşük puan 26, en yüksek puan 130'dur.

3. Anne Baba Tutum Ölçeği

Bu çalışmada Kuzgun ve Eldeleklioğlu (1999) tarafından revize edilen ebeveynlerin ve çocukların algıladıkları anne baba tutumlarını ölçmek amacıyla anne baba tutum envanteri kullanılmıştır. Bu envanterin ölçtüğü üç alt boyut bulunmaktadır. Bunlar; demokratik ABT, koruyucu/istekçi ABT ve otoriter ABT'dir. Toplam 40 maddeden oluşan anne baba tutumu envanterinde maddeler 5'li Likert tipi ölçekle derecelendirilmiştir. Derecelendirme; Hiç uygun değil (1), Çok az uygun (2), Kısmen uygun (3), Oldukça uygun (4), Tamamen uygun (5) şeklinde yapılmıştır. Puanlama kişilerin maddelere verdikleri cevaplarla yapılmaktadır. Demokratik anne baba tutumu alt ölçeği için toplam 15 madde bulunmaktadır. Maddeler genel olarak çocuğa saygı ve sevgi gösteren, çocuğun özerkliğini destekleyen ve çocuğun görüşlerine değer veren anne baba davranış ve tutumlarını içermektedir. Otoriter anne baba tutumu alt ölçeği için toplam 15 madde bulunmaktadır. Maddeler genel olarak çocukla baskı yoluyla iletişim kuran, çocuğun fikirlerine önem vermeyen, kararları sadece kendi düşüncelerine göre alan anne baba davranış ve tutumlarını içermektedir. Koruyucu/istekçi anne baba tutumu alt ölçeği için ise toplam 10 madde bulunmaktadır. Bu 10 maddenin 3'ü koruyucu 7'si istekçi anne baba tutumunu ölçen maddelerdir. Maddeler genellikle çocuk yerine kararlar alan, çocuğun özerkliğini desteklemeyen, çocuğun hata yapmasından korkan anne baba davranış ve tutumlarını içermektedir.

4. Kişilerarası (Sosyal) Yetkinlik Ölçeği

Buhrmester, Furman, Wittenberg ve Reis (1988) tarafından geliştirilen Kişilerarası Yetkinlik Ölçeği (Interpersonal Competence Scale), bireylerin sosyal ilişkilerindeki kişilerarası becerilerini ölçme amacıyla kullanılmaktadır. Özgün ölçek, 5'li derecelendirme üzerinden yanıtlamakta olup beş faktöre yüklenen 40

maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin Türkçe Kısa Formu'nun uyarlama çalışmaları Şahin ve Gizir (2013) tarafından 604 üniversite öğrencisinden elde edilen verilerle gerçekleştirilmiştir. KYÖ'nün yapı geçerliğine ilişkin yapılan açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarına göre ölçek, her biri beş maddeden oluşan beş faktörlü ve 25 maddeli bir yapıya sahiptir. Ölçeğin faktörleri, orijinalinde olduğu gibi "ilişki başlatma", "duygusal destek", "etki bırakma", "kendini açma" ve "çatışma yönetimi" şeklinde adlandırılmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 25 ve en yüksek puan ise 125'tir. Ölçekten alınan yüksek puanlar kişilerarası ilişkilerde yetkinliğe işaret etmektedir. Ölçeğin iç tutarlığına ilişkin yapılan analiz sonucunda elde edilen Cronbach alfa değerleri .74 ile .83 arasında değişmektedir. Ölçeğin geneline ve kapsadığı tüm boyutlara ilişkin Cronbach alfa değeri ise .87 olarak bulunmuştur.

Tablo 1*Ölçeklerin Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları*

Ölçek/Model	$\chi^2//Sd$	GFI	CFI	NFI	RMSEA
Demokratik ABT	4.2	.88	.88	.86	.08
Öz Duyarlık	3.66	.97	.97	.98	.05
Sosyal Yetkinlik	3.72	.99	.93	.99	.01
Mükemmel uyum göstergesi ölçütleri	≤ 3	$\geq .95$	$\geq .95$	$\geq .95$	$\leq .05$
İyi uyum göstergesi ölçütleri	$3 < \chi^2/sd \leq 5$	$.90 \leq GFI < .95$	$.90 \leq CFI < .95$	$.90 \leq NFI < .95$	$.05 < RMSEA \leq .08$

Not 1. (Baumgartner ve Homburg, 1996; Browne ve Cudeck, 1993; Kline, 2011; Marsh ve Craven, 2006; Schumacker ve Lomax, 2010; Schermelleh-Engel, Moosbrugger ve Müller, 2003; Wang ve Wang, 2012).

Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda araştırmada kullanılan ölçeklerin uyum değerlerinin kabul edilebilir sınırlar içinde olduğu görülmüştür. Bu değerler ışığında ölçme araçlarının yapısının bu araştırma için iyi uyum gösterdiği söylenebilir.

İşlem

Veri toplamak için kullanılan ölçekler öncelikle Google Formlar yoluyla online formata dönüştürülmüştür. Ardından araştırmacılarca kişisel bilgi formu ve gönüllü onam formu oluşturulmuştur. Araştırma verileri 2023 yılında Çukurova üniversitesinde lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin olduğu çevrim içi platformlardan toplanmıştır. Öncelikle ölçme araçlarının Cronbach alfa iç tutarlılık kat sayıları hesaplanmış, verilerin normal dağılıp dağılmadığını incelemek için çarpıklık ve basıklık değerleri analiz edilmiştir. Ardından modele konu olan değişkenler arasındaki korelasyon analizleri incelenmiş ve öğrencilerin öz şefkatleri ile sosyal yetkinlikleri arasındaki ilişkide algıladıkları anne baba tutumlarının aracılık rolü yapısal eşitlik modeli ile test edilmiştir. Bu model test edilirken anne baba tutumu alt ölçeklerinden koruyucu anne baba tutumu ve otoriter anne baba tutumuna ait alt ölçeklerin aracılık rolü göstermedikleri tespit edilmiş olup modelden çıkartılmıştır. Ardından demokratik anne baba tutumu alt ölçeği modele dahil edilmiş ve aracılık rolü olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmanın gerçekleştirilebilmesi için Çukurova Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu'ndan 04.05.2023 tarih ve 14.04.2023-E.681439 sayılı yazı ile izin alınmıştır. Araştırmanın çalışma grubunda yer alan öğrenciler gönüllülük ilkesine göre çalışmaya katılmıştır. Katılımcılara araştırmanın amacı ve kapsamına ilişkin bilgiler verilmiştir. Araştırmada kullanılan ölçeklerde çalışma grubunda yer alan katılımcıların kimliklerini açığa çıkarabilecek hiçbir bilgiye yer verilmemiştir. Ayrıca katılımcılar, ölçeklerde yer alan demografik bilgilerin gizli kalacağı, hiçbir şahıs ya da kurumla paylaşılmayacağı hususunda bilgilendirilmiştir.

Veri Analizi

Araştırmada toplanan verilerin analiz edilmesinde IBM SPSS 24 ve IBM SPSS Amos 24 paket programları kullanılmıştır. Araştırma kapsamında belirlenen iki modelin test edilmesi için ise Yapısal Eşitlik Modellemesi (YEM) kullanılmıştır. Yapısal eşitlik modellemesinde tahminleme yöntemi olarak En Çok Olabilirlik Metodu (Maximum Likelihood) uygulanmıştır. Araştırma kapsamında istatistiksel işlemlerde anlamlılık düzeyi .05 olarak belirlenmiştir. Yapısal modelin test edilmesinde iki aşamalı yaklaşım benimsenmiştir. Bu yaklaşıma göre modele ait ölçüm modeli ve yapısal modeller ayrı ayrı test edilmektedir (Şimşek, 2007). Araştırmada model testleri gerçekleştirilirken uyum iyiliği indekslerinden ki-kare, CFI (Comparative Fit Index), GFI (Goodness of Fit Index), SRMR (StandardizedRootMeanSquareResidual), RMSEA (RootMeanSquareError of Approximation) ve NNFI (Non-Normed Fit Index) dikkate alınmıştır. Bu araştırmada kullanılan uyum iyiliği indeksleri ve kabul edilebilirlik sınırları Tablo 1.'de (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2012) verilmiştir.

Araştırmada kullanılan ölçeklerin normallik varsayımını test etmek için her ölçüğe ait basıklık ve çarpıklık değerleri incelenmiş olup bu değerlerin -1,96 ve +1,96 aralığında olduğu görülmüştür. Can (2019, s.85), -1,96 ve +1,96 aralığındaki basıklık ve çarpıklık değerinin normallik varsayımını karşıladığını belirtmektedir. Bu değerlere göre araştırmada kullanılan ölçeklerin dağılımının normal olduğu söylenebilir. Araştırma kapsamında bootstrap katsayısı ve güven aralıklarının belirlenmesinde 5000 özyükleme (bootstrap) yapılmıştır.

Bulgular

İstatistiksel analiz sonucunda elde edilen sonuçların sunulduğu bu bölümde değişkenler arasındaki ilişkileri görmek için öncelikle SPSS-24 paket programı ile üretilmiş Pearson Momentler Çarpımı korelasyon katsayılarının değerleri tablolaştırılmıştır. Demokratik ABT, Öz Duyarlık ve Sosyal Yetkinlik arasındaki ilişkilere ait değerler aşağıdaki tabloda sunulmuştur. Ayrıca ölçeklerin basıklık ve çarpıklık değerleri hesaplanmıştır.

Tablo 2

Değişkenler Arası İlişkileri Gösteren Korelasyon Matrisi

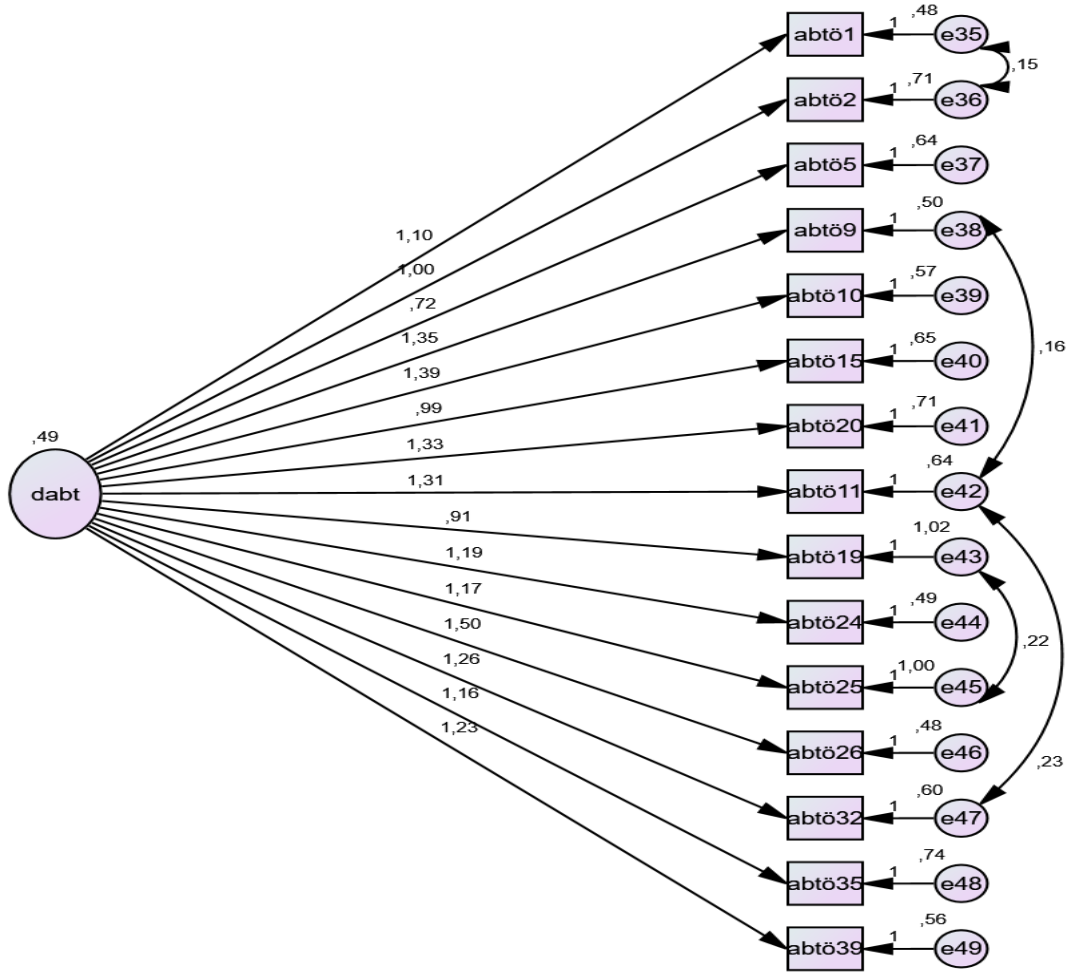
	Çarpıklık	Basıklık	\bar{x}	Sd	Demokratik ABT	Öz Duyarlık	Sosyal Yetkinlik
Demokratik ABT	-,433	-,475	3,60	,82	1	,085*	,326**
Öz Duyarlık	-.076	-.434	2,89	,34		1	,187**
Sosyal Yetkinlik	-1,007	1,285	82,93	15,08			1

* $p < .05$ ** $p < .01$

Tablo 2 incelendiğinde; Anne Baba Tutum Ölçeği alt ölçeği olan Demokratik ABT ölçeğine ilişkin puanların Öz Duyarlık Ölçeği ($r = .085$, $p < .01$) ve Sosyal Yetkinlik ölçeği ($r = .326$, $p < .01$) pozitif yönde yüksek düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir.

Şekil 2

Demokratik Anne Baba Tutum Ölçeğine ait DFA analizi, dabt: Demokratik Anne Baba Tutum Ölçeği

Tablo 3

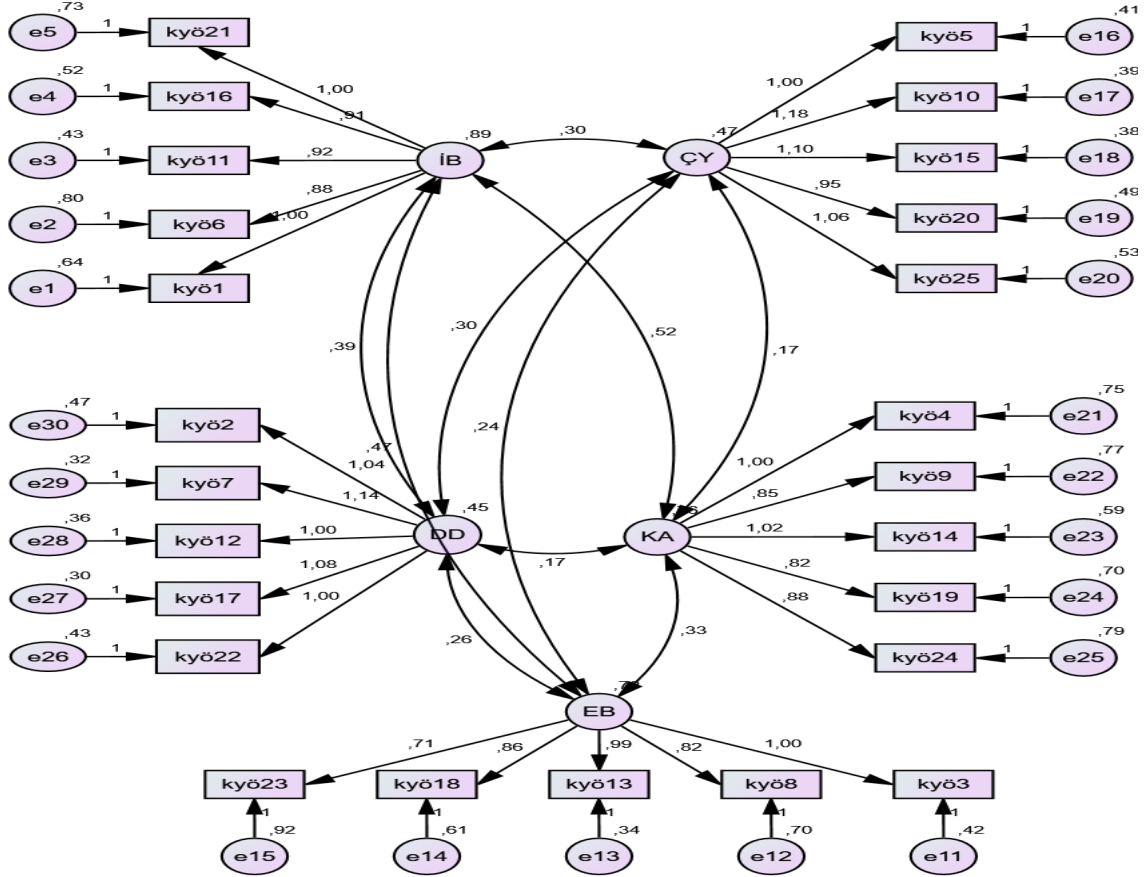
Demokratik Anne Baba Tutum Ölçeğine Ait Doğrulayıcı Faktör Analizi için Uyumluluk Değeri

	Model	Mükemmel uyum göstergesi ölçütleri	İyi uyum göstergesi ölçütleri
$\chi^2//sd$	4.3	≤ 3	$3 < \chi^2 // sd \leq 5$
RMSEA	.07	$\leq .05$	$.05 < RMSEA \leq .08$
GFI	.91	$\geq .95$	$.90 \leq GFI < .95$
CFI	.94	$\geq .95$	$.90 \leq CFI < .95$
NFI	.92	$\geq .95$	$.90 \leq NFI < .95$

Tablo 3' te görüldüğü üzere Demokratik Anne Baba Tutum Ölçeğine ait Doğrulayıcı Faktör Analizi için uyumluluk değeri kabul edilebilir aralıktadır.

Şekil 3

Kişilerarası Yetkinlik Ölçeğine Ait Doğrulamalı Faktör Analizi, İB: İlişki Başlatma; ÇY: Çatışma Yönetimi; DD: Duygusal Destek; KA: Kendini Açma; EB: Etki Bırakma

CMIN=785,071; DF=265; CMIN/DF=2,963; RMSEA=,060; CFI=,920; GFI=,890

Tablo 4

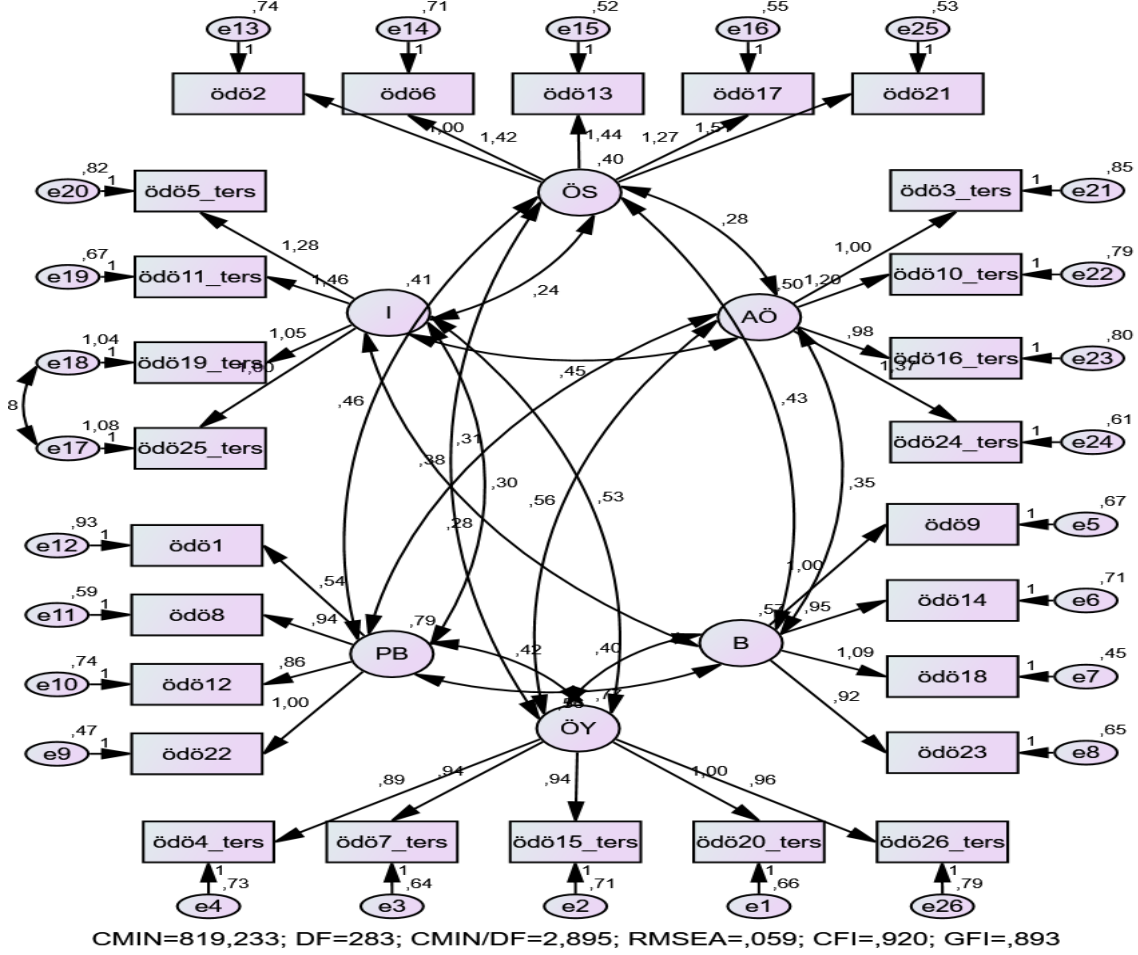
Kişilerarası Yetkinlik Ölçeğine Ait Doğrulamalı Faktör Analizi için Uyumluluk Değeri

	Model	Mükemmel uyum göstergesi ölçütleri	İyi uyum göstergesi ölçütleri
$\chi^2//sd$	2.9	≤ 3	$3 < \chi^2//sd \leq 5$
RMSEA	.06	$\leq .05$	$.05 < RMSEA \leq .08$
GFI	.89	$\geq .95$	$.90 \leq GFI < .95$
CFI	.92	$\geq .95$	$.90 \leq CFI < .95$
NFI	.90	$\geq .95$	$.90 \leq NFI < .95$

Tablo 4'te görüldüğü üzere Kişilerarası Yetkinlik Ölçeğine ait Doğrulamalı Faktör Analizi için uyumluluk değeri kabul edilebilir aralıktadır.

Şekil 4

Öz Duyarlık Ölçeğine Ait Doğrulayıcı Faktör Analizi, ÖS:Öz Sevecenlik; ÖY:Öz Yargılama; AÖ:Aşırı Özdeşleşme; PB:Paylaşımların Bilincinde Olma; B:Bilinçlilik; I:İzolasyon

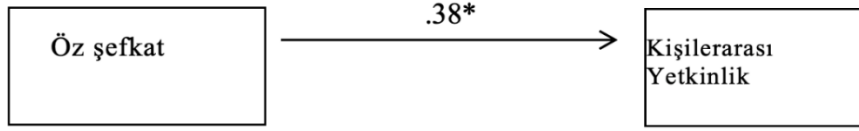
Tablo 5

Öz Duyarlık Ölçeğine Ait Doğrulayıcı Faktör Analizine Ait Modelin Uyumluluk Değerleri

	Model	Mükemmel uyum göstergesi ölçütleri	İyi uyum göstergesi ölçütleri
$\chi^2//sd$	2.8	≤ 3	$3 < \chi^2//sd \leq 5$
RMSEA	.05	$\leq .05$	$.05 < RMSEA \leq .08$
GFI	.89	$\geq .95$	$.90 \leq GFI < .95$
CFI	.92	$\geq .95$	$.90 \leq CFI < .95$
NFI	.90	$\geq .95$	$.90 \leq NFI < .95$

Tablo 5'te görüldüğü üzere Öz Duyarlık Ölçeğine ait Doğrulayıcı Faktör Analizine ait modelin uyumluluk değerleri kabul edilebilir aralıktadır.

Şekil 5
Model 1

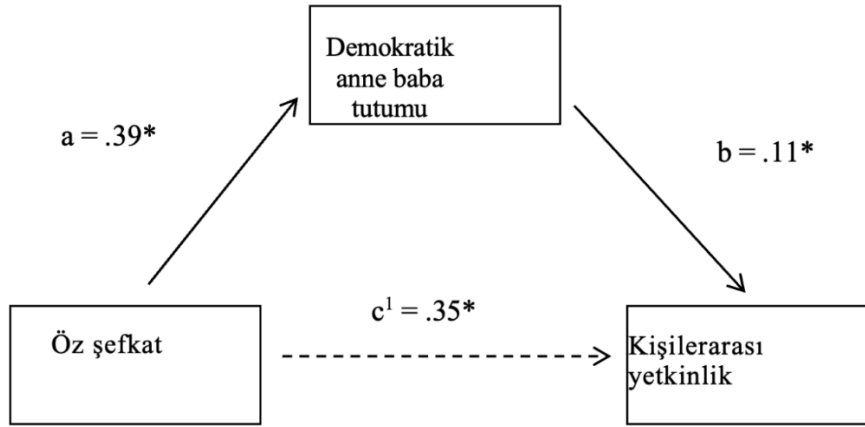

Tablo 6
Model 1'e Ait Uyumluluk Değeri

	Model	Mükemmel uyum göstergesi ölçütleri	İyi uyum göstergesi ölçütleri
$\chi^2//sd$	4.3	≤ 3	$3 < \chi^2//sd \leq 5$
RMSEA	.08	$\leq .05$	$.05 < RMSEA \leq .08$
GFI	.94	$\geq .95$	$.90 \leq GFI < .95$
CFI	.95	$\geq .95$	$.90 \leq CFI < .95$
NFI	.94	$\geq .95$	$.90 \leq NFI < .95$

Model 1'e ilişkin uyum indeksleri verileri incelendiğinde değerlerin kabul edilebilir düzeyde olduğu görülmektedir [$\chi^2/sd=4.3$; $p<.01$; GFI=.94; CFI=.95; NFI=.94; RMSEA=.08]. Doğrulanmış olan bu modele göre öz duyarlık, kişilerarası yetkinliği pozitif yönlü olarak .40 düzeyinde yordamaktadır.

Şekil 6
Model 2

Tablo 7
Öz Duyarlık-Algılanan Demokratik ABT-Kişilerarası Yetkinlik Modelinin Uyum Değerleri Sonuçları

	Model	Mükemmel uyum göstergesi ölçütleri	İyi uyum göstergesi ölçütleri
χ^2/sd	4.4	≤ 3	$3 < \chi^2//sd \leq 5$
RMSEA	.08	$\leq .05$	$.05 < RMSEA \leq .08$
GFI	.94	$\geq .95$	$.90 \leq GFI < .95$
CFI	.94	$\geq .95$	$.90 \leq CFI < .95$
NFI	.93	$\geq .95$	$.90 \leq NFI < .95$

Tablo 7'de görüldüğü üzere modelin uyum değerleri kabuledilebilir sınırlar içerisinde $\chi^2/sd=4.4$; $p<.01$; GFI=.94; CFI=.94; NFI=.93; RMSEA=.07].

Model 2'ye ilişkin veriler incelendiğinde iyilik uyum indekslerinin kabul edilebilir düzeyde olduğu görülmektedir [$\chi^2/sd=4.1$; $p<.01$; GFI=.94; CFI=.94; NFI=.93; RMSEA=.08]. Doğrulanmış olan Model 2'ye göre demokratik anne baba tutumu, öz duyarlık ölçeğini pozitif yönlü olarak .10 düzeyinde ($p<.001$), kişilerarası yetkinliği ise pozitif yönlü olarak .37 düzeyinde yordamaktadır.

Şekil 7

Modellerin Regresyon ve Varyans Değerleri

Regresyon Değerleri		Standar t				Bias %95	
		β	B	S.E.	C.R.	Alt Limit	Üst Limit
DABTÖ ←	ÖDÖ	,32	0,39	,053	7,240		
KYÖ ←	DABTÖ	,17	0.10	,027	3,914		
KYÖ ←	ÖDÖ (Doğrudan Etki)	,49	.36				
KYÖ ←	ÖDÖ (Toplam Etki)	,55	,40				
KYÖ ←	DABTÖ ← ÖDÖ (Dolaylı Etki)	,04	,05			,468	,625
Açıklanan Varyans Değeri		R2					
DABTÖ		,17					
KYÖ		,49					

DABTÖ: Demokratik Anne Baba Tutum Ölçeği; ÖDÖ: Öz Duyarlık Ölçeği; KYÖ: Kişilerarası Yetkinlik Ölçeği

Öz duyarlık ile kişilerarası yetkinlik arasındaki ilişkide Demokratik anne baba tutumunun etkisi yapısal eşitlik modeli ile incelenmiştir. Model 1'de demokratik öz duyarlık ve kişilerarası yetkinlik ilişkisi incelenmiş ve iki değişken arasındaki regresyon katsayısı $\beta = .40$, ($p<.001$) olarak tespit edilmiştir. Model 2'de Demokratik anne baba tutumunun aracı değişken olarak etkisi incelenmiş, öz duyarlık ve kişilerarası yetkinlik arasındaki regresyon katsayısının $\beta = .37$ olduğu ve istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür. Elde edilen verilere göre demokratik anne baba tutumunun öz duyarlık ve kişilerarası yetkinlik arasında aracı bir etkiye sahip olduğu görülmektedir. Özyükleme (bootstrap) güven aralığı verilerine göre de demokratik anne baba tutumunun öz duyarlık ve kişilerarası yetkinlik arasında kısmi aracılık etkisinden söz edilebilir (Burmaoğlu ve diğ., 2013; Byrne, 2001; Cheung ve Lau, 2008; Howell, 2010; MacKinnon, 2008).

Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmada, üniversite öğrencilerinin öz duyarlıkları ile kişilerarası yetkinlikleri arasındaki ilişkide algılanan anne baba tutumlarının aracı rolünü 18-33 yaş arası genç yetişkinlerin oluşturduğu bir örneklem üzerinden incelenmiştir. Bu amaç çerçevesinde öncelikle değişkenler arasındaki ilişkiler ele alınmış ve birinci yordayıcı değişken olarak belirlenen öz-duyarlığın yordayan değişkenin (kişilerarası beceriler) üzerinde olumlu ve anlamlı bir etkiye sahip olduğu gösterilmiştir. Bu nedenle kişilerarası beceriler, insanlar daha bilinçli hale geldikçe olumlu yönde etkilenir. Bu bulgunun literatürdeki tanımlamalar ve ruh sağlığı alanındaki benzer çalışmalarla tutarlı olduğu ve beklenen bir bulgu olduğu düşünülmektedir (Bacanlı, 1999; Bilgin, 1999; Doğan ve Sapmaz, 2012; Keyes, Shmotkin ve Ryff, 2002; Voltan Acar, Arıcıoğlu, Gültekin ve Gençtanırım, 2008). Genel olarak öz duyarlığı yüksek olan bir bireyin kişilerarası yetkinlik düzeyinin yüksek olması beklendik bir durumdur. Daha önce belirtildiği gibi, kişinin olumsuz yaşantılarına karşı kendisine yönelik anlayış ve şefkat derecesi şeklinde tanımlanmış olan öz duyarlık ile kişilerarası yetkinliğin dışavurumu olan sosyalizasyon süreçleri arasında yakın bir ilişki olduğunu gösteren pek çok araştırma mevcuttur (Carlsson ve diğ., 2014; Cooper, 1988; Kobak, 1988; Mikulincer, 1995; Sroufe, 2005; Wei, 2011).

Araştırma sonucunda üniversite öğrencilerinin öz duyarlık düzeylerinin, kişilerarası yetkinlik düzeylerinin yordayıcısı olduğu görülmüştür. Buna göre üniversite öğrencilerinin öz duyarlık düzeyi arttıkça, kişilerarası yetkinlik düzeylerinin arttığı gözlemlenmiştir. Öz duyarlık ile ilgili yapılmış olan çalışmalar da öz duyarlığın kişilerarası yetkinlik üzerinde olumlu etkilerini ortaya koymaktadır (Stolorow, Brandchaft ve Atwood, 1987; Türk, Duy, Hamamcı ve Altınok, 2017). Bu bilgi ve bulgular "Öz duyarlık ölçeği

puanları, sosyal yetkinlik puanlarını yordamaktadır” şeklinde oluşturulan araştırmanın 1. Hipotezinin doğrular niteliktedir.

Araştırmanın 2. Hipotezi olan “Ebeveyn tutumu ölçeğinin alt ölçeği olan demokratik anne baba tutumu ölçeği puanları kişilerarası yetkinlik ölçeği puanlarını yordamaktadır.” Hipotezinin de elde edilen bulgularla doğrulandığı görülmektedir. Bu sonucu destekleyecek şekilde, alan yazınında kişilerarası yetkinlik ile algılanan anne baba tutumu alt ölçeklerinden demokratik anne baba tutumu arasındaki ilişkiye dikkat çeken araştırmalar bulunmaktadır (Başal ve diğ., 2014; Baumrind, 1968; Curran ve Andersen, 2017; Eken, 2010; Filiz, 2011; Kaya, 1997; Özkan, 2014; Sümer ve Güngör, 1999; Yavuzer, 2023). Demokratik ebeveyn tutumu ile yetişen bireylerin kişilerarası yetkinlik gösterme eğilimleri artmaktadır. Literatür incelendiğinde, demokratik anne baba tutumuyla yetişen bireylerin kişilerarası yetkinlik düzeylerinin yüksek olduğu sonucunun yapılan bazı araştırmalarla tutarlı olduğu görülmektedir (Akgün, 2019; Bilir ve Dabanlı, 1991; Neff ve McGehee, 2010; Sroufe, 2005; Williams, Ciarrochi ve Heaven, 2012). Ülkemizde ebeveyn tutum ve davranışlarının çocuk ve ergenler üzerindeki etkisine ilişkin yayınlanmış bir çalışmada (Sümer, Aktürk ve Helvacı, 2010), öncelikle çocuklardan ve ergenlerden toplanan verilerle tutarlı olarak, demokratik aile tutumlarının; kaygı, depresyon, madde kullanımı ve saldırganlığın daha az gözlemlendiği, başkalarına bağlandıkları, daha olumlu sosyal davranışlar sergiledikleri ve akademik başarılarının arttığı ifade edilmektedir. Öte yandan demokratik aile ortamında büyüyen çocuklar, hoşgörülü ve destekleyici bir ortamda büyüdüklerinden potansiyellerini ortaya çıkarma fırsatı bulmaktadırlar. Aynı zamanda, kendi benliğini tanıma ve kendini gerçekleştirme şansına sahip olabilmektedirler. Böylece kendini seven, değerli olduğunun farkında olan bir birey yetişmektedir (Özgüven, 2001). Alan yazını incelendiğinde, algılanan anne ve baba tutumundaki olumluluğun bireyin genel psikolojik uyumunu anlamlı olarak yordadığını bulgulayan araştırmalar olduğu görülmektedir (Baumrind, 1991; Erkman ve Rohner, 2006; Sümer, Aktürk ve Helvacı, 2010; Varan, Rohner ve Eryüksel, 2008; Wu, Chen ve Jen, 2021).

Son olarak, çalışmanın temel araştırma sorusu olan 3. Hipotez “Demokratik anne baba tutumu öz duyarlık ile sosyal yetkinlik arasındaki ilişkide aracılık rolüne sahiptir.” Hipotezinin testi gerçekleştirilmiştir. Analiz sonuçları istatistiksel modelin hipotezi desteklediğini başka bir deyişle anne baba tutumu alt ölçeklerinden demokratik anne baba tutumunun öz duyarlık ile sosyal yetkinlik arasında aracılık rolüne sahip olduğunu göstermiştir. Kurulan modelde öz duyarlığın kişilerarası yetkinlik üzerindeki anlamlı etkisinin demokratik anne baba tutumları aracı olduğunda azaldığı görülmektedir. Bu sonuç, demokratik anne baba tutumunun “kısmi” aracı rolünü göstermekte ve demokratik ebeveyn tutumunun kişilerarası yetkinliği daha çok yordadığı anlaşılmaktadır. Anne-baba tutumunun diğer alt boyutları olan otoriter anne baba tutumu ve koruyucu anne baba tutumu ile öz duyarlık arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaması nedeniyle, bu alt boyutlar modele dâhil edilmemiştir. Yapılan aracı değişken analizlerinde, öz duyarlık ile kişilerarası yetkinlik arasındaki ilişkide anne-baba tutumu alt boyutları olan demokratik anne baba tutumu değişkeninin kısmi aracılık etkileri olduğu görülmektedir. İlgili yayınlar incelendiğinde, doğrudan bu değişkenlerin ilişkisini araştıran bir çalışmaya rastlanmamıştır. Mevcut bulgulara bakıldığında, üniversite öğrencilerinde öz duyarlık puanı arttıkça, kişilerarası yetkinlik düzeyi puanında da artış olduğu görülmektedir. Buna göre öz duyarlığı yüksek olan, yani kendine yönelik yüksek düzeyde olumlu algıya sahip bireylerin kişilerarası yetkinlik düzeylerinin de yüksek olduğu söylenebilir. Korelasyon analizi bulgularına göre, öğrencilerde algılanan demokratik anne baba tutumu arttıkça öz duyarlık da artmaktadır. Ana baba tutumları, ana babaların çocuklarını yetiştirmeye yönelik tutumları ve uyguladıkları tüm yöntem ve davranışlar olarak geniş bir şekilde tanımlanabilir. Ebeveynlik yöntemleri çocukların psikososyal gelişiminde büyük önem taşır ve farklı kişiliklerin gelişimini etkiler (Kuzgun ve Eldeleklioğlu, 1999; Sümer, Gündoğdu Aktürk ve Helvacı, 2010). Bireylerin kültürel değerleri ve sosyal kuralları öğrendiği temel kaynaklar anne babaları ve içinde büyüdüğü ev ortamıdır. Ebeveyn tutumları, kişilik oluşumunda çocuğun kendisini ve çevresini algılama ve yorumlama biçimini etkileyen en önemli çevresel faktörler olarak kabul edilir (Yılmaz ve Kesici, 2014). Bu tutumla yetiştirilen çocuklar, kendilerine ve çevrelerine saygılı, sınırlarını bilen, açık fikirli ve dışa dönük, düşüncelerini özgürce ifade edebilen bireyler olarak yetişirler (Başal ve diğ., 2014; Baumrind, 1968; Kaya, 1997; Yavuzer, 2023). Bu çerçeveden hareketle, öz duyarlık ile kişilerarası yetkinlik arasındaki ilişkiye demokratik anne-baba tutumu değişkeninin aracılık etmesi tahmin edilebilir bir sonuçtur. Yayınlar incelendiğinde, öz duyarlığın

kişilerarası yetkinliği yordayıcılığı üzerinde anne-baba tutumunun aracı etkisini inceleyen, yurt içinde ya da yurt dışında yapılmış herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır. Öz duyarlık puanı yüksek olan bireylerin bireye acı veren duygulara açık olması, kendine şefkatli ve sevgi dolu yaklaşması, eksikliklerini ve kusurlarını anlaması, eleştirmemesi ve olumsuz yaşantıların hayatın bir parçası olduğunu kabul etmesi (Conway, 2007; Deniz, Kesici ve Sümer, 2008; Neff, 2003a; Neff ve Germer, 2013; Wispe, 1991), onların kişilerarası yetkinlik düzeylerini olumlu etkilerken demokratik anne-baba tutumları olan kabul edici tutum ve davranışları bu etkiyi arttırabilir. Karabeyeser (2013) tarafından yapılan araştırmada ise demokratik anne-baba tutumuna sahip üniversite öğrencilerinin diğerleriyle daha olumlu ilişkiler kurabildiği, çevresel hâkimiyet, kendini kabul, bireysel gelişim ve yaşam amacı düzeylerinin daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Pozitif ilişki tarzları üzerine yapılan araştırmalar, ebeveynlerle artan duygusal erişilebilirliğin (Gökçe, 2013), ebeveynlerle daha güçlü güvene dayalı ilişkilerin (Göçener, 2010) ve ebeveynlerle pozitif ilişkilerin (Tümkiye ve diğ., 2010), kişilerarası yetkinliği olumlu şekilde etkilediği anlaşılmaktadır. Öz duyarlıkları yüksek olan bireylerin kişilerarası yetkinlik düzeylerinde artma gözlenmektedir. Anne-babadan algılanan kabul edici, ilgi ve sevgi gösteren tutum ve davranışlar yüksek öz duyarlılığa sahip bireyin kişilerarası yetkinliği için destekleyici bir faktör olarak görülebilir. Mevcut çalışmanın regresyon modelinin açıkladığı toplam varyans %39 değerinde seyretmektedir. Bu durum, demokratik anne-baba tutumunun aracılık rolü üstlendiği öz duyarlığın kişilerarası yetkinliği yordamasında çoklu etmenler olduğunu ifade etmekte ve gelecekte bu konuda yapılacak çalışmalara ışık tutmaktadır.

Demokratik anne baba tutumunun öz duyarlık ve kişilerarası yetkinlik arasındaki kısmi aracılık rolü literatürde öz duyarlık ve kişilerarası yetkinlik arasındaki pozitif ilişkiye işaret eden pek çok çalışmaya (Bacanlı, 1999; Bilgin, 1999; Cooper, 1988; Doğan ve Sapmaz, 2012; Keyes, Shmotkin ve Ryff, 2002; Mikulincer, 1995; Sroufe, 2005; Voltan-Acar ve ark., 2008; Wei, 2011; Kobak, 1988) ilişkileri etkileyen dinamiklerin ortaya çıkması bakımından katkı sunmaktadır. Sonuçta modelden elde edilen veriler, öğrencilerin öz duyarlıkları ile kişilerarası yetkinlikleri arasındaki ilişkide demokratik anne baba tutumunun kısmi aracılık rolü olduğunu göstermektedir. Başka bir deyişle öz duyarlık ile kişilerarası yetkinlik arasındaki ilişkide demokratik anne baba tutumunun da etkisi olduğu ancak aralarındaki ilişkinin tamamıyla demokratik anne baba tutumundan kaynaklanmadığı ifade edilebilir. Anlaşıldığı kadarıyla öğrencilerin kişilerarası yetkinlik düzeyine katkıda bulunmak amacıyla doğrudan öz duyarlıklarına müdahalenin zorlaştığı veya imkânsız hale geldiği durumlarda alternatif bir olasılık, ebeveynin demokratik tutumlarına müdahale etmektir.

Öneriler

Öğrencilerin öz-duyarlık düzeylerinin belirlenerek çeşitli değişkenler açısından incelenmesinin üniversitelerde psikolojik danışma ve psikolojik danışma hizmetlerini destekleyeceği düşünülmektedir. Öz-duyarlılık, bireylerin içinde yetiştikleri çevresel faktörler nedeniyle kendilerine karşı kullanmadıkları bir özellik olabilir ancak bireylerin öz-duyarlı olmayı öğrenebileceklerine ve deneyimleyerek öğrenme yoluyla güçlendirebileceklerine inanılmaktadır. Üniversite yaşamının getirdiği değişimler, yeni sorumluluklar ve zorluklar karşısında bireylerin daha bilinçli olmalarına yardımcı olur. Ek olarak öz-duyarlık odaklı farkındalık, öğrencilerin duygularını daha kontrollü bir şekilde deneyimlemelerini sağlayarak problem çözüme becerilerini geliştirir. Son olarak, ruh sağlığı alanında çalışan profesyonellerin, bireyin kişilerarası yeterlilik düzeyini ele alırken öz-duyarlılık ve ebeveyn tutumlarını birlikte ele almalarının önemli olduğu anlaşılmaktadır. Anlaşıldığı kadarıyla öz duyarlılık olmak bireylerin sosyalizasyon süreçlerinin göz ardı edilemeyecek unsurlarından birini teşkil etmektedir. Yanı sıra aile danışmanlığı ve rehberlik ve psikolojik danışmanlık yapan profesyonellerin, kişilerarası yetkinlik düzeyinin öneminden yola çıkarak, bireylerle ya da ailelerle yapacakları görüşmelerde danışanların öz duyarlıklarını yükseltmelerine odaklanabilirler. Bunun yanında kişilerarası yetkinliği arttırmak için psiko eğitim çalışmaları düzenleyebilirler. Ayrıca, diğer değişkenler kullanılarak konuyu ele alan başka çalışmalar yapılarak ilgili alanların zenginleştirilebilir. Özellikle bilimsel araştırmaların farklı araştırma yöntemleri ve tasarımları kullanılarak yürütülmesinde fayda olacağı düşünülmektedir. Araştırmacılar, öz-duyarlılık ve kişilerarası yeterlilik arasındaki ilişkide diğer değişkenlerin aracılık etkilerini inceleyebilir ve demokratik ebeveynlik tutumlarını geliştirmek için ebeveynlerle grup danışmanlığı veya grup danışmanlığı faaliyetleri yürütmeleri önerilebilir. Uygulama açısından baktığımızda; Okul psikolojik danışmanları tarafından gelişim dönemindeki çocukların

karşılaştıkları sorunlarda geliştirilecek programlarda, bireylerin öz duyarlıklarına ve kişilerarası yetkinlik düzeylerine katkı sağlayacak grup rehberlik etkinliklerine yer verilmesi önerilebilir. Uygulama açısından gelişimsel dönemdeki çocukların karşılaştıkları sorunlarla ilgili olarak okul psikolojik danışmanları tarafından geliştirilen programlarda, bireyin benlik farkındalığına ve kişilerarası becerilerine katkı sağlayan grupla psikolojik danışma etkinliklerine yer verilmesi önerilebilir.

Yazar Katkı Oranı

Yazarlar, çalışmaya eşit oranda katkı sunmuşlardır.

Etik Beyan

“Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesinde’ yer alan tüm kurallara uyulmuş ve yönergenin ikinci bölümünde yer alan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemlerden” hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Çatışma Beyanı

Yazarlar çalışma kapsamında herhangi bir kurum veya kişi ile çıkar çatışması bulunmadığını beyan etmektedirler.

References

- Akgün, R. (2019). *An Examination of the relationship between perceived parenting styles and self-compassion in Armenian group*. Yayınlanmamış Yüksek lisans tezi. Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul.
- Akın, Ü., Akın, A., & Abacı, R. (2007). Öz-duyarlık ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 1-10. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/87628>
- Bacanlı, H. (1999). Üniversite öğrencilerinin değer tercihleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 54, 597-610. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/108548>
- Bacanlı, H. (2002). *Psikolojik kavram analizi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Başal, H. A., Kahraman, P. B., Derman, M. T., Kahraman, Ö., & Sümer, H. (2014). 'Otoriter've'Demokratik' tutuma sahip ebeveynleri olan 5-6 yaş çocuklarının evcilik oyunlarında üstlendikleri roller. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 384-409. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/19630>
- Baumgartner, H., & Homburg, C. (1996). Applications of structural equation modeling in marketing and consumer research: A review. *International Journal of Research in Marketing*, 13(2), 139-161. [https://doi.org/10.1016/0167-8116\(95\)00038-0](https://doi.org/10.1016/0167-8116(95)00038-0)
- Baumrind, D. (1966). Effects of authoritative parental control on child behavior. *Child Development*, 887-907. <https://doi.org/10.2307/1126611>
- Baumrind, D. (1968). Authoritarian vs. authoritative parental. *Adolescence*, 3(11), 255- 272.
- Baumrind, D. (1991). The influence of parenting style on adolescent competence and substance use. *The Journal of Early Adolescence*, 11(1), 56-95. <https://doi.org/10.1177/0272431691111004>
- Beyeser, M. (2013). *Üniversite öğrencilerinin anne-baba tutumları ve stresli yaşam olaylarına göre psikolojik iyi oluşu*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Bilgin, M. (1999). 14-18 yaş grubu ergenlere yönelik sosyal yetkinlik beklentisi ölçeği geliştirme çalışması, *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(12), 7-15. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/200226>
- Bilir, Ş. ve Dabanlı, D. (1991). *Ergenlik çağındakinin sosyal gelişimine aile tutumlarının etkisinin araştırılması*. Aile Yazıları, Ankara: T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Yayınları.
- Bishop, S. R., Lau, M., Shapiro, S., Carlson, L., Anderson, N. D., Carmody, J., Zindel, V. S., Abbey, S., Speca M., Velting, D. ve Devins, G. (2004). Mindfulness: A proposed operational definition. *Clinical Psychology: Science and Practice*, 11 (3): 230–241. https://www.qigonginstitute.org/upload/tinymce-editor/docs/mindfulness-_a_proposed_operational_definition.pdf
- Bornstein, L., & Bornstein, M. H. (2007). Parenting styles and child social development. *Encyclopedia on early childhood development*. Montreal: Centre of Excellence for Early Childhood Development and Strategic Knowledge Cluster on Early Child Development. <https://citeseerx.ist.psu.edu/document?repid=rep1&type=pdf&doi=cf5691090e118c7d150a9b4a3c31c3ceca175b51>
- Brown, B. (1998). *Soul without shame: A guide to liberating yourself from the judge within*. Shambhala Publications. <https://unreal-apps.s3.us-west-1.amazonaws.com/books/1217/soul-without-shame-summary.pdf>
- Browne, M. W., & Cudeck, R. (1993). Alternative ways of assessing model fit. In K. A. Bollen & J. S. Long (Eds.), *Testing structural equation models* (ss. 136–162). Newbury Park, CA: Sage.
- Buhrmester, D., Furman, W., Wittenberg, W.T. ve Reis, H.T. (1988). Five domains of interpersonal competence in peer relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 55 (6), 991-1008. <https://liberalarts.du.edu/sites/default/files/2021-04/buhrmester-furman-wittenberg-reis-1988.pdf>

- Burmaoğlu, S., Polat, M. ve Meydan, C. H. (2013). Örgütsel davranış alanında ilişkisel analiz yöntemleri ve Türkçe yazında aracılık modeli kullanımı üzerine bir inceleme. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1), 13-26.
- Byrne, B. M. (2001). *Structural Equation Modeling with AMOS: Basic Concepts, Applications, and Programming*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Can, A. (2019). *SPSS ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi*. (8. Baskı). Pegem Akademi.
- Carlsson, F., Lampi, E., Li, W., and Martinsson, P. (2014). Subjective well-being among preadolescents and their parents—Evidence of intergenerational transmission of well-being from urban China. *The Journal of Socio-Economics*, 48, 11– 18. www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1053535713001443
- Cheung, G. W., & Lau, R. S. (2008). Testing mediation and suppression effects of latent variables: Bootstrapping with structural equation models. *Organizational Research Methods*, 11(2), 296–325. <https://doi.org/10.1177/1094428107300343>
- Cohen, S., Sherrod, D. R. ve Clark, M. S. (1986). Social skills and the stressprotective role of social support. *Journal of Personality and Social Psychology*, 50 (5), 963-973.
- Conway, D. G. (2007). The role of internal resources in academic achievement: Exploring the meaning of self-compassion in the adaptive functioning of low-income college students. Unpublished doctoral dissertation, University of Pittsburgh, PA, USA.
- Cooper, M. L. (1988). Attachment styles, emotion regulation, and adjustment in adolescence. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74, 1380-1397. psycnet.apa.org/buy/1998-01923-022
- Curran, T., & Andersen, K. K. (2017). Intergenerational patterns of cognitive flexibility through expressions of maternal care. *Personality and Individual Differences*, 108, 32-34. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.12.001>
- Çiftçi, Z., & Gülaçtı, F. (2019). Üniversite öğrencilerinin algıladıkları anne baba tutumları ve flört kaygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 11(18), 1282-1309. doi: 10.26466/opus.553036
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., & Büyüköztürk, Ş. (2012). Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik SPSS ve LISREL uygulamaları. (2. baskı). Pegem Akademi.
- Deniz, M. E., Kesici, Ş. ve Sümer A. S. (2008). The validity and reliability study of the Turkish version of the self-compassion scale. *Social Behavior and Personality*, 36(9), 1151-1160. <https://doi.org/10.2224/sbp.2008.36.9.1151>
- Doğan, T., ve Sapmaz, F. (2012). Oxford mutluluk ölçeği Türkçe formunun psikometrik özelliklerinin üniversite öğrencilerinde incelenmesi. *Düşünen Adam Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi*, 25: 297-304. doi: 10.5350/dajpn2012250401
- Eken, A. (2010). *Ergenlerin anne-babaya bağlanma biçimleri öznel iyi oluş durumlarının sosyal yetkinlik beklentileriyle ilişkileri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.
- Elkind, D. (1967). Egocentrism in adolescence. *Child Development*, 38, 1025–1034. <https://doi.org/10.2307/1127100>
- Ergün- Başak, B. (2012). *Düşük gelirli ailelerden gelen üniversite öğrencilerinin öz-duyarlık, sosyal bağlılık ve iyimserlik ile psikolojik dayanıklılık düzeyleri arasındaki ilişkiler*. Yayımlanmamış doktora tezi. Eskişehir Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Erkman, F. ve Rohner, R. P. (2006). Youths' perceptions of corporal punishment, parental acceptance, and psychological adjustment in a Turkish metropolis. *Cross-Cultural Research*, 40 (3), 250-267. <https://doi.org/10.1177/1069397106287924>
- Filiz, Z. (2011). Determining the parenting styles of university students through discriminant analysis and evaluating its relationship with self esteem. *Journal of Theory and Practice in Education*, 7 (1), 124-141.

- Fredrickson, B. L. (2001), "The role of positive emotions in positive psychology", *American Psychologist*, 56, 218–226. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.56.3.218>
- Gander, M. J., Gardiner, H. W. (2007). *Çocuk ve ergen gelişimi* (Onur, B, çev. ed.). İmge Kitabevi.
- Gardner, H. (2011). *Frames of mind: The theory of multiple intelligences*. Basic books.
- Germer, C. K. (2009). *The mindful path to self-compassion: freeing yourself from destructive thoughts and emotions*. Routledge: Hove.
- Gilbert, P. (Ed.). (2005). *Compassion: Conceptualisations, research and use in psychotherapy*. Routledge.
- Goetz, J. L., Keltner, D. ve Simon-Thomas, E. (2010). Compassion: an evolutionary analysis and empirical review. *Psychological Bulletin*, 136(3), 351-374. doi: 10.1037/a0018807
- Gökçe, G. (2013). *Ebeveynin duygusal erişilebilirliği ve genel psikolojik sağlık: Duygu düzenleme, kişilerarası ilişki tarzı ve sosyal desteğin rolü*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Gresham, F. M. ve Reschly, D. J. (1987). Dimensions of social competence: Method factors in the assessment of adaptive behavior, social skills, and peer acceptance. *Journal of School Psychology*, 25 (4), 367-381. [https://doi.org/10.1016/0022-4405\(87\)90038-0](https://doi.org/10.1016/0022-4405(87)90038-0)
- Gurtman, M. B. (1999). Social competence: An interpersonal analysis and reformulation. *European Journal of Psychological Assessment*, 15(3), 233–245. <https://doi.org/10.1027/1015-5759.15.3.233>
- Günel, A. (2007). *Farklı anne baba tutumlarının okul öncesi eğitim çağındaki çocukların özgüven duygusunun gelişimine etkisi (Aksaray ili örneği)*. Doktora tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Hayes, S. C. (2002). Acceptance, mindfulness, and science. *Clinical Psychology*, 9(1), 101-106. <https://doi.org/10.1093/clipsy.9.1.101>
- Hoffman, M. L. (1975). Moral internalization, parental power, and the nature of parent-child interaction. *Developmental Psychology*, 11(2), 228-239. <https://doi.org/10.1037/h0076463>
- Howell, D.C. (2010). *Statistical methods for psychology*. Seventh Edition, Wadsworth Cengage Learning, Belmont
- Kanning, U. P. (2006). Development and validation of a German-Language version of the Interpersonal Competence Questionnaire (ICQ). *European Journal of Psychological Assessment*, 22(1), 43–51. <https://doi.org/10.1027/1015-5759.22.1.43>
- Kaya, A., Bozaslan, H., & Genç, G. (2012). Üniversite öğrencilerinin anne-baba tutumlarının problem çözme becerilerine, sosyal kaygı düzeylerine ve akademik başarılarına etkisi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi* (18), 208-225.
- Kaya, M. (1997). Ailede anne-baba tutumlarının çocuğun kişilik ve benlik gelişimindeki rolü. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 9(9), 193-204.
- Keyes, C. L. M., Shmotkin, D., & Ryff, C. D. (2002). Optimizing well-being: The empirical encounter of two traditions. *Journal of Personality and Social Psychology*, 82(6), 1007–1022. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.82.6.1007>
- Kirkpatrick, K. L. (2005). Enhancing self-compassion using a gestalt two-chair intervention [Unpublished doctoral dissertation]. The University of Texas at Austin.
- Kline, R. B. (2011). *Principle and practice of structural equation modeling* (3rd ed.). New York, NY: Guilford.
- Kobak, R. R. (1988). Attachment in late adolescence: Working models, affect regulation, and representations of self and others. *Child Development*, 135-146. <https://doi.org/10.2307/1130395>
- Kuzgun, Y., & Eldeleklioğlu, J. (1999). Ana baba tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 69-77.

- Leary, M. R., Tate, E. B., Adams, C. E., Allen, A. B., & Hancock, J. (2007). Self-compassion and reactions to unpleasant self-relevant events: the implications of treating oneself kindly. *Journal of Personality and Social Psychology, 92*(5), 887–904. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.92.5.887>
- Levy, D. M. (1941). Maternal Overprotection. *Psychiatry, 4*(4), 567-626 <https://doi.org/10.1080/00332747.1941.11022368>
- MacKinnon, D. P. (2008). *Introduction to statistical mediation analysis*. Taylor & Francis Group/Lawrence Erlbaum Associates.
- Marsh, H. W., & Craven, R. G. (2006). Reciprocal Effects of Self-Concept and Performance from a Multidimensional Perspective: Beyond Seductive Pleasure and Unidimensional Perspectives. *Perspectives on Psychological Science, 1*, 133-163. <https://doi.org/10.1111/j.1745-6916.2006.00010.x>
- Mikulincer, M. (1995). Attachment style and the mental representation of the self. *Journal of Personality and Social Psychology, 69*(6), 1203–1215. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.69.6.1203>
- Murdock, N. L. (2012). *Psikolojik danışma ve psikoterapi kuramları: Olgu sunumu yaklaşımıyla*. (F. Akkoyun, Çev. Ed.). Nobel Yayıncılık.
- Neff, K. (2003a). Self-compassion: An alternative conceptualization of a healthy attitude toward oneself. *Self and Identity, 2*, 85–102. <https://doi.org/10.1080/15298860390129863>
- Neff, K. (2003b). The Development and validation of a scale to measure self-compassion. *Self and Identity, 2*, 223–250. <https://doi.org/10.1080/15298860390209035>
- Neff, K. D. (2012). The science of self-compassion. In C. Germer & R. Siegel (Eds.), *Compassion and Wisdom in Psychotherapy* (pp. 79-92). Guilford Press.
- Neff, K. D. ve McGehee, P (2010). Self-compassion and psychological resilience among adolescents and young adults. *Self and Identity, 9*(3), 225-240. <https://doi.org/10.1080/15298860902979307>
- Neff, K. D. ve Vonk, R. (2009). Self-compassion versus global self-esteem: Two different ways of relating to oneself. *Journal of Personality, 77* (1): 23-50. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2008.00537.x>
- Neff, K. D., Hsieh, Y., & Dejithirath, K. (2005). Self-compassion, achievement goals, and coping with academic failure. *Self and Identity, 4*, 263–287. <https://doi.org/10.1080/13576500444000317>
- Neff, K. D., Pisitsungkaarn, K. ve Hsieh, Y. (2008). Self-compassion and self-construal in the United States, Thailand, and Taiwan. *Journal of Cross-Cultural Psychology, 39*, 267– 285. <https://doi.org/10.1177/0022022108314544>
- Neff, K., & Germer, C. K. (2013). Self-compassion in clinical practice. *Journal of Clinical Psychology: In Session, 69*(8), 856–867. <https://doi.org/10.1002/jclp.22021>
- Nezlek, J. B. (2001). Causal relationships between perceived social skills and day-to-day social interaction: Extending the sociometer hypothesis. *Journal of Social and Personal Relationships, 18* (3), 386-403. <https://doi.org/10.1177/0265407501183005>
- Ogbu, J. (1981). Origins of human competence: A cultural ecological perspective. *Child Development, 52* (2), 413-429. <https://doi.org/10.2307/1129158>
- Özgüven, İ. E. (2001). *Ailede iletişim ve yaşam*. (1. baskı) Pdrem Yayınları.
- Özkan, İ. (2014). *Ergenlerde anne baba tutumu ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Rose-Krasnor, L. (1997). The nature of social competence: A theoretical review. *Social Development, 6* (1), 111-135. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9507.1997.tb00097.x>
- Scheff, T. J. (1981). The distancing of emotion in psychotherapy. *Psychotherapy: Theory, Research & Practice, 18*, 46–53. <https://doi.org/10.1037/h0085960>
- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H., Müller, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Tests of significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Methods of Psychological Research Online, 8* (2), 23-74. https://www.stats.ox.ac.uk/~snijders/mpr_Schermelleh.pdf

- Schumacker, R. E., Lomax, R. G. (2010). *A Beginner's guide to structural equation modeling* (3rd Edition). Routledge/Taylor & Francis Group. <https://psycnet.apa.org/record/2010-14122-000>
- Segrin, C. (2000). Social skills deficits Assiatiated with depression. *Clinical psychology Review*, 20(3), 379-403. [https://doi.org/10.1016/S0272-7358\(98\)00104-4](https://doi.org/10.1016/S0272-7358(98)00104-4)
- Sezer, Ö. (2010). Ergenlerin kendilik algılarının anne baba tutumları ve bazı faktörlerle ilişkisi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 1-19. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/146277>
- Soyer, U. (2010). *Özel eğitim öğretmen adaylarının öz duyarlık ve sürekli kaygı düzeylerinin belirlenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Spitzberg, W.R., & Cupach, B.H. (1989). *Handbook of interpersonal competence research*. Springer-Verlag. <https://doi.org/10.1007/978-1-4612-3572-9>
- Sroufe, L. (2005). Attachment and development: a propective, longitudinal study from birth to adulthood. *Attachment and Human Development*, 7, 349-367. <https://doi.org/10.1080/14616730500365928>
- Steinberg, L. (2007). *Ergenlik* (Çok, F, çev. ed.). İmge Kitabevi.
- Stolorow, R. D., Brandchaft, B., & Atwood, G. E. (1987). *Psychoanalytic treatment: An intersubjective approach*. Analytic Press, Inc. <https://doi.org/10.4324/9781315803487>
- Strauss C, Taylor BL, Gu J, Kuyken W, Baer R, Jones F, et al (2016) What is compassion and how can we measure it? A Review of definitions and measures. *Clin Psychol Rev*,47:15-27. doi: 10.1016/j.cpr.2016.05.004
- Sümer, A. (2008). *Farklı öz-anlayış (self-compassion) düzeylerine sahip üniversite öğrencilerinde depresyon anksiyete ve stresin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Super, A. (2015). *A year of self-compassion: finding care, connection and calm in our challenging times*. Matador.
- Sümer, N., & Güngör, D. (1999). Çocuk yetiştirme stillerinin bağlanma stilleri, benlik değerlendirmeleri ve yakın ilişkiler üzerindeki etkisi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 14(44), 35-58. <https://psikolog.org.tr/tr/yayinlar/dergiler/1031828/tpd1300443319990000m000237.pdf>
- Sümer, N., Gündoğdu Aktürk, E., & Helvacı, E. (2010). Anne-baba tutum ve davranışlarının psikolojik etkileri: türkiye'de yapılan çalışmalara toplu bakış. *Türk Psikoloji Yazıları*, 13(25), 42-59. <https://kutuphane.dogus.edu.tr/mvt/pdf.php>
- Şahin, E. E., & Gizir, C. A. (2013). Kişilerarası yetkinlik ölçeği-kısa formu: Geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(3).144-158. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/160955>
- Şimşek, Ö.F. (2007). *Yapısal eşitlik modellemesine giriş: Temel ilkeler ve LISREL uygulamaları*. Ekinoks Yayınları.
- Tuzcuoğlu, N. (2004). *Anne baba olmanın altın kuralları*. Morpa Kültür Yayınları.
- Türk, F., Duy, B., Hamamcı Z. ve Altınok, A. (2017). Ebeveynlik biçimleri, çatışma eğilimi, kişilerarası tarz arasındaki ilişkide ilişkilerle ilgili akılcı olmayan inançların aracı rolü. *International Online Journal of Educational Sciences*, 420-438. <https://doi.org/10.15345/iojes.2017.02.01>
- Varan, A., Rohner, R. P. ve Eryuksel, G. (2008). Intimate partner acceptance, parental acceptance in childhood, and psychological adjustment among Turkish adults in ongoing attachment relationship. *Cross-Cultural Research*, 42, 46-56. <https://doi.org/10.1177/10693971073097>
- Voltan Acar, N., Arıcıoğlu, A., Gültekin, F., & Gençtanırım, D. (2008). Üniversite öğrencilerinin güvengenlik düzeylerinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35, 342-350. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/87592>
- Wang, Z., Wang, N. (2012). Knowledge sharing, innovation and firm performance. *Expert Systems with Applications*, 39 (10), 8899-8908. <https://doi.org/10.1016/j.eswa.2012.02.017>

- Waters, E. ve Sroufe, L. A. (1983). Social competence as a developmental construct. *Developmental Review*, 3 (1), 79-97. [https://doi.org/10.1016/0273-2297\(83\)90010-2](https://doi.org/10.1016/0273-2297(83)90010-2)
- Wei, M. L. (2011). Attachment, self-compassion, empathy, and subjective wellbeing among college students and community adults. *Journal of Personality*, 79(1), 191- 221. doi: 10.1111/j.1467-6494.2010.00677.x
- Wispe, L. (1991). *The psychology of sympathy*. New York: Plenum.
- Williams, K. E., Ciarrochi, J., & Heaven, P. C. (2012). Inflexible parents, inflexible kids: A 6-year longitudinal study of parenting style and the development of psychological flexibility in adolescents. *Journal of youth and adolescence*, 41(8), 1053-1066. doi: 10.1007/s10964-012-9744-0
- Wu, C. W., Chen, W. W., & Jen, C. H. (2021). Emotional intelligence and cognitive flexibility in the relationship between parenting and subjective well-being. *Journal of Adult Development*, 28(2), 106-115. doi: 10.1007/s10804-020-09357-x
- Yavuzer, H. (2023). *Ana-baba ve çocuk. (31. baskı). Remzi Kitabevi*
- Yeşilyaprak, B. (1993). Kişilik Gelişiminde Ailesel Faktörlerin Etkisine İlişkin Bir Araştırma. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 3(1), 5-18. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/198208>
- Yılmaz, M. T. ve Kesici, Ş. (2014). Anne baba tutumları ve kardeş sırasının üniversite öğrencilerinin öz-anlayışlarının gelişimine etkisi. *OPUS-Türkiye Sosyal Politika ve Çalışma Hayatı Araştırmaları Dergisi*, 4(6) p. 131-157. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/210703>